

HARANGOZÓ FERENC:

1945-1985

Gondolatok egy évforduló körül

1945 március vége felé megindult a menekülőáradat: kocsi kocsi után, éjjelnappal, mind Nyugat felé. Porfelhő jelezte, porfelhő kísérte. Utána semmi, — csak a félelmetesen üres csend köröskörül. Esténkint Keleten rőt fényesek a muravidéki dombok. Távoli ágyúörgés morajlott, jelezve, hogy közeledik a front...

Elképzeltem, most vonulnak majd vissza, rendezetten, a németek: elől a tűzérés, aztán a gyalogság. Ebből nem láttunk semmit. Csak még ijesztőbb lett a csend. Mögöttünk sötétlen hőmpölygött dél felé a Mura, elzárva az utat, mi pedig senki-földje lettünk.

Aztán egyik estefelé, ahogy árván néztem ki a nagy útra, egy magányos fekete lovas tűnt fel. A falu előtt tétován megállt. Odakiáltottam neki: „Vitéz úr! Nem arra van haza!” — Meglepetten fordult vissza a magyar szóra. — „Nincs nekünk már 'haza', tisztelendő úr!” — Megsarkantyúzta a lovát és elvágtatott Nyugat felé.

Ólomnehéz lábakon mentem vissza a parókiámra. Megírtam a végrendeletem és a kísérő sorokat. Alig sikerült akasztófahumorral írtam a püspökömnek: „Ave Caesar! morituri te salutant!” — Hiszen egyedül otfelejtettek a Muraparton!

Aztán egy éjszaka megindult a föld: úgy elleptek minket az oroszok, mint a sáskák. — Ezt a hónapot a front-sávban nem lehet leírni... Én meg egyedül álltam egy elsüllyedt világban egy egészen új világgal szemben, amely ellenséges volt. Az ÓZNA (titkos reidőrség) Belgrádba akart hurcolni, a muraszombati partizánoknak köszönhettem ezúttal az életemet. — Hivatalosan 12 kilóval, amit megtetéztek a két visszaadott tehennemmel, s egy szekérral Magyarorszábatnál áttettek a határon... hazafelé...

Szombathely. A szeminárium úgy fogadott, mint aki a másvilágról jött vissza.

A Muravidékről életfontosságú tapasztalattal érkeztem meg: az oroszoktól megtanultam nem félni. — Attól tartottam, hogy az oroszok valóban a szocializmust hozzák. Azt, amiről én már teológiai éveimtől kezdve annyit olvastam német és egyéb folyóiratokban. Én azt hittem, hogy valamiben imponálni fognak a mi népünknek, legalább a tisztjeik. De az egy hónap a frontban megmutatta nekem a bolsevizmus valódi arcát... Nem, ezek tömegükben csak szörnyű horda, akiktől a mi tájainkat mentse meg az Isten!

Ettől a félelemtől szabadított meg az egyhónapos front. Meg is mondtam ezt jó káplánomnak, aki derék vend pap volt és a helyemben ott hagytam, hogy vigyázzon a Muravidékre.

Újra kezdtük az életet. Az oroszoktól pálinkán vett két szürkével hordtuk 2 kispappal Vasból és Zalából a mindennapit 60 növendéknek és 40 főnyi személyzetnek, tanárokat és menekülteket beleszámítva.

De éltünk! Azt a küzdelmet a létért nem lehet elfelejteni! Két éven át, az ember minden lépését követték, minden ablakból figyelték. Különféle ürüggyel

hetett! Mindig egy kicsit lesajnáltuk a magyarokat, akik menekültek. A süllyedő hajóról először a patkányok menekülnek — mondják.

Csak két héttel előtte temettük el édesapánkat. A halálos operáció előtti estén sétáltunk a kórházfolyosón és ő arról beszélt, hogy akiket szeretett, már odaát vannak többségben. Csak egyet szeretne még megélni: hogy „ezek” ki-

MENEKÜLÉS EGYIPTOMBA

Szicíliai betlehemi-részlet, 18. század. Faragott, festett figurák, a táj kasírozott. Bayerisches Nationalmuseum, München

a szemináriumba is be-be néztek. Különös érzés volt: üldözöttnek lenni a saját honunkban.

És lassan megindult az egész országból az új menekülthullám. De most már láthatatlanul, éjjeli ösvényeken. Sokan közülük a pusztai életüket mentették. A szeminárium segített, ahol csak tudott. Volt este, amikor megtelt az új épület: jobboldali politikusok, papok, üldözött tisztek, Foksanyból menekülők, népi németek, öregek és gyerekek a jugszláv táborokból találtak menedéket. Veszedelmes életmentés volt ez, de valakinek segíteni kellett.

Püspökömet figyelmeztették jóakarók, hogy engem nagyon figyelnek, jó lenne eltűnni, egy időre legalább. De nem le-

takarodnak-e még? — Az oroszokat gondolta. A kórház környéke tele volt velük. A szemébe néztem és hittal mondtam: „Édesapám! Egészen biztosan kitarakodnak!” — „Akkor nyugodtan halok meg” — felelte.

Volt egy fogadásom is hivatali elődömmel. A magyar békekötés idején azt vitattuk, hogy mikorra mennek ki az oroszok? Én hét évet adtam nekik. Ő nem hitte el. Hét üveg nemes somlai rizlingben állapodtunk meg, hogy megisszuk a szeminárium asztalánál, ha az oroszok kivonultak. Fizet, aki elvesztette a fogadást! — Harminchét év is eltelt azóta! És elődöm már nem él.

1948: egy kora márciusi délelőtt. Cso-

magom érkezett Rómából, amit „személyesen” kellett átvenni az állomás melletti kispostán. Egy kedvesnővér megérezte a veszélyt. Kért, hogy ne menjek a csomagért. Meghökkenem egy pillanatra és arra gondoltam, ha most hátra, a püspöki parknak venném az irányt, Nyugat felé és nem az állomás felé...? De nem, ezt nem szabad!

Fele úton az állomás felé, egy utca-kereszteződésnél, majdnem elgázolt egy fekete autót. Mire félreugrottam, az autót felől és hátulról körül voltam véve civilruhás emberekkel. Leüjtöttek. A lefüggönyözött fekete autóban tértem megamhoz. Kétoldalt és előlről pisztolycsövek meredtek rám. Ott volt köztük a postás is, aki nekem a postautalványt hozta. Kigombolta a gallérját, alatta a KATPOL őrnagy parolija látszott.

Kiértünk a városból. Az őrnagy félrevonta a függönyt és gúnyosan mondta: „Nézzon utoljára körül, mert többé ezt a várost életében nem látja”. Megéreztem a fenyegetés súlyát. Tudtam, kiknek a kezében vagyok. És akkor, ezen az úton Budapest felé, elhatároztam, hogy küzdeni fogok az életemért; hogy ne az erőszak és a gonoszság győzzön, hanem a mi igazságunk.

1948 december 11-én Badenben. Az orosz haditörvényszék ítélete után, amellyel 15 társammal együtt 25 évi javítómunkatáborra ítélték kémkedés és szabotázs címén, megkérdeztem a prokurort: „Csak azt mondja meg, kinek kémkedtem én és társaim?” Azt mondta: „A jegyzőkönyvben (több mint 600 gépelt oldal!) világosan megvan, hogy a Vatikánnak kémkedett”. — Mikor hitetlenül néztem rá, már emberibb hangon — jegyzőkönyvön kívül — azt mondta: „Maga, ugye pap? Egy csomó diákot tanított, kispapokat és fiatal embereket irányított. Ezek a legveszedelmesebb emberek a Magyar Népi Demokrácia számára. Ezeket el kell távolítani!”

Megköszöntem neki az őszinte, emberi szót.

1952. A tél különösen nehéz volt Szibériában. Januárban 65 fokos hidegek. A hó még május elején is mélyen és súlyosan borította a tajgát. Elsüllyedt benne ember, ló és szán.

Este kimerülten, csuromvizesen etünk zabkását és hozzá a földszínű, nehéz kenyeret. Paptestvérem mellettem szóltanul evett, aztán kifakadt: „Mi értelme van ennek? Itt pusztulunk a tajgában és itt kaparnak el a hó alatt! Volt értelme az egyetemnek, a teológiának?” — Nekem is fáj az élet és hallgattam. Mikor vacsora végén, kinyújtózkodtunk a fapriccsen, azt mondtam neki: „Ha semmi mást nem tettünk volna, csak annyit, hogy néha, nagy ünnepek előestéjén, ezen a piccsen, titokban bemutatunk a szentmiseáldozatot és másnap munkára menet titokban nyújthatuk az Eucharisziát, akkor már nem éltünk hiába...”

1953 március 7. — Ma temetik Sztá-
(Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Mária szűzi anyasága az evangéliumokban

Az evangéliumi leírások hitelessége

Utolsó cikkünkben mondtuk, hogy Bultmann az „Entmythologisierung” elve alapján tagadja Mária szűzi anyaságát. Vannak azonban olyanok is, akik más okból tagadják Mária marandó szűzességét. Arra hivatkoznak, hogy János evangéliuma nem említi meg Mária szűzességét, Márk evangéliuma utal ugyan egyszer Jézus eredetére, de ennek az utalásnak az értelme bizonytalan. Csak két evangélista, Máté és Lukács írják le Jézus születését és a leírások közt is eltérések vannak és ezért hitelt nem érdemelnek.

Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy az a tény, hogy Jézus életének egy eseménye csak egy vagy két evangéliumban van leírva, nem jogosít fel arra, hogy a szóban forgó esemény megtörténtében kételkedjünk. Az evangélisták csak évtizedek múlva írták evangéliumaikat, egymástól függetlenül határozták el, hogy Jézus életét, halálát, tanítását írásba rögzítsék és ebben különböző céljaik voltak. Az is biztos, hogy az evangélisták más és más írott forrásokat is használtak, mert közben az apostolok által hirdetett üdvörténet már írásban is lecsapódott. Máté a zsidó keresztényeknek írt és ezért sokszor hivatkozik az ószövetségi szentírára. Lukács pedig a pogányságból kereszténységre tért hívei számára írt. Márk alighanem Péter igehírdetését foglalta össze evangéliumában, Lukács pedig Pál tanítványa volt. Ily sokféle célból, különböző források alapján írt szövegek-nél eltérések sőt kisebb ellentmondások is elkerülhetetlenek. A történészek szemében ez nem csökkenti a leírt események hitelességét, inkább növeli azt. Gyanús, ha több egymástól állítólag függetlenül keletkezett írások túlságosan, szinte szószerint egyeznek egymással. A történelmi hitelességet viszont növeli, ha kisebb eltérések, sőt ellentmondások ellenére a leírt események lényegükben megegyeznek egymással.

Márk evangéliumának bizonytalan értelme utalása Jézus eredetére

Tudjuk, hogy Márk, akinek az evangéliuma a legrégebb eredetű, nem beszél külön Jézus születéséről és gyermekkoráról. Csak egy alkalommal utal Jézus eredetére. Leírja, hogy a názáretiek csodálkoztak Jézus tanításán és kérdegették egymást: „Honnét vette ezt? Hol tett szert erre a bölcsességre? Hogyan történnek ilyen csodák általa? Nem az ács ez, Mária fia? Nem Jakab, József, Júdás és Simon testvére? És ugye a nővérei is itt élnek köztünk? (Mk 6,2—3) Tekintsünk el attól a kérdéstől hogy kik is Jézus testvérei és nővérei, a következő cikkünkben kitérünk erre is. Annyi azonban bizonyos, hogy Márk nem nevezi Józsefet Jézus apjának, noha felsorolja egész rokonságát. Ennek az oka kétféle lehetne. Vagy az, hogy József akkor már nem élt, vagy az, hogy az evangélista tudta, hogy Jézus nem fia Józsefnek, s hogy titokzatos módon született Máriától. Attól a hipotézistől eltekinthetünk, hogy Márk az apai név elhallgatásával inszINUÁLNI akarta volna, hogy Jézus Máriának törvénytelen gyermeke. Teljesen elképzelhetetlen, hogy az evangélista, aki maga zsidó volt és zsidó módon gondolkodott, Jézust törvénytelen gyermeknek akarta volna minősíteni. Marad tehát csak a már em-

lített két feltételezés: vagy az, hogy József már nem élt, vagy pedig, hogy Márk e mondat által meg akarta értetni olvasóival, hogy Jézus nem testszerinti fia Józsefnek, de születésének körülményeit, talán épp források híján, nem írta le. Mindenesetre erre a szövegre nem lehet biztonsággal hivatkozni, mert nem tudjuk, hogy Márk miért nem említi meg Józsefet. A zsidó törvény szemében Jézus József fia volt, Mária bizonyára nem híresztelte el csodálatos szűzi születését. Ezért a templomban is, amikor a tizenkét éves Jézust megtalálja, a többiek jelenlétében ezeket a szemrehányó szavakat intézi hozzá: „Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, atyád és én bánkódva kerestünk!” (Lk 2,48).

Eltérések

Máté és Lukács evangéliumában

Jézus születésének a két evangélista által leírt története különbözik egymástól, de nem mond egymásnak ellent, hanem kiegészíti egymást. Így Máté szerint az angyal Józsefnek jelenik meg álmában, Lukács szerint Gábiel angyal maga adja hírül Máriának fia születését. Igazában nem lehet ebben ellentmondást látnunk. Isten midkettőt, Máriát és Józsefet fel akarta világosítani a történendő eseményről. S Máté, aki a zsidó keresztények számára írt, akiknél a társadalmi életben csak a férfi volt mérvadó, a Józsefnek történt jelenésről beszél, Lukács a Máriával történt eseményről számol be. Mindkét evangéliumban vannak részletek, melyek a másiknál nincsenek. Így Máté beszél a napkeleti bölcsekről, az Egyiptomba való menekülésről, a betlehemi gyermekgyilkosságról. Ezekről Lukács hallgat. Viszont Lukács a Máriának történt jelenésen kívül, elmondja a Szűz Anya látogatását Erzsébetnél, részletesebben írja le Jézus születésének a körülményeit. Mária és József megérkezését Betlehembe, Jézus bemutatását és a 12 éves gyermek megtalálását a templomban. Lukács leírása intímebb természetű és azért fel lehet tételezni, hogy értesülését vagy közvetlenül, vagy közvetve Máriától nyerte.

Alapvető megegyezések

Máté és Lukács evangéliumában

E különbségek ellenére a Jézus születésére vonatkozó leírások minden lényeges pontban megegyeznek egymással. Mindkét evangélista szerint Jézus születésének a helye Betlehem — ezt különben tudja János evangéliuma is (vö Jn 7, 42) — s a szentcsalád későbbi lakóhelye Názáret. Mindkét evangélista szerint Jézus anyja Mária, s József nem testszerinti apja. Máté a nemzetségtáblában mindig ezt a fordulatot használja: X nemzette Y-t, pl. Ázór nemzette Szádokot, Szádok nemzette Ákimot stb. Ez a mondatszerkezet hirtelenül megváltozik Józsefnél: „Jákov nemzette Józsefet, Máriának a férjét, aki a Krisztusnak nevezett Jézust szülte” (Mt 1,16). József a zsidó törvény szemében Jézus atyja volt, Máté az ő nemzetségtábláját hozza. Mivel azonban nem volt Jézusnak testszerinti apja, Máté Józsefhez érve megváltoztatja addig használt mondatszerkezetét. Máténál az angyal Józsefnek álmában azt mondja: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban. Fiút

fog szülni, akit Jézusnak nevezel mert ő szabadítja meg népét bűneitől” (Mt.1, 20—21). Az angyalnak Máriához intézett szava lényegében ugyanezt mondja: „Ne félj Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni... A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje árnyékoz be téged. Ezért az, ami születik, Szentnek, Isten Fiának hivatik... Mert Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1, 30—37). Máté és Lukács egymástól függetlenül, más források igény-

bevételével írták meg evangéliumukat. Tanúságtételük minden lényeges pontban egyezik.

Az Egyház az evangéliumokban ráismert saját, az apostoloktól örökölt és Jézus Krisztus kinyilatkoztatásában gyökerező hitére. Elismerte, hogy az evangélisták Isten indítására írtak. S ahogy az evangéliumok az Egyház kebelében keletkeztek, úgy csak az Egyház kebelében nyerhetnek hiteles értelmezést. Az Egyház Mária szűzi anyaságára vonatkozó hitét, már a legelső hitvallásban, az ún. apostoli hitvallásban e szavakkal fejezte ki: „Hiszek... Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban, ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától”. Ez volt az apostolok hite, ez a mi hitünk is!

1945-1985

(Folytatás az első oldalról)

litt. Előttünk titokban akarták tartani, de nem sikerült. Bezártak a barakkokba, a táborkerítésekben pedig dupla őrség. Öt percre megállt minden élet: a gyárak és a mozdonyok szirénái fölsívtak. Mi rabok pedig felülvoltottunk, mint az eszelősök. Az örök halálsápadtan hallgattak. — Azt hiszem, így volt ez az egész Szovjetunióban. Mindenki érezte, hogy valami megmozdult a világban.

1955 április. — Munkaközben levetették a brigádjainkat. Hazafelé a vasúti töltésen láttuk a szerelvényt. Nem mondta egyikünk sem, de tudtuk: a szerelvény nekünk szól! — Sorakoztattak, a zónában kiolvasták a nyugati rabokat, két napra kiosztották az útravalót, kiadták a cuccunkat és irány a szerelvény! Az oroszok, a keletiek, a betegek és az invalidusok ottmaradtak. Megrázó jelenetek játszódtak le. Volt olyan kárpátaljai magyar csendőr, aki már orosz állampolgárnak számított, kétségbeesésében nekirohant a tűzzónának. Szánalom itt nem volt.

Szibériában hosszú az út. Elmúlt az nyár, sőt az ősz fele is, mire az Uralban újra vagoníroztak, most már végleg Nyugat felé.

November 19-én, Szent Erzsébet napján, értük el Uzsoknál a Kárpátok gerincét. Az északi oldalon minden hó alatt, a déli, magyar oldalon, gyönyörű napsütés. Kéklő bükkerdők és zöld hegyoldalak. A vagonok oldalai nyitva. Valahol megállt a vonat, kiléphettem a hegyoldalra. Mint az alvajáró, odamentem egy vadrózsabokorhoz, tele volt ragyogó piros boggyóval. Leültem a tövébe és csak meredtem magam elé a völgybe. Valami ellenállhatatlan vágy fogott el: elmenni, itthagyni a társaimat, csak szabadnak lenni! Győzött a józanság, leszakítottam pár piros csipkebogyót és visszamentem a vagonba.

Nyiregyháza. — A volt huszárlaktanyában gyűjtötték a Szibériából hazajötteket. A Tiszán, Záhonyánál, ugyanazon a vasúti hídon gördült át a szerelvényünk, amelyen hét év előtt a Szovjetunió felé.

Éjjelre különböző korpuszokban szállásoltak el bennünket. Mikor reggel felébredtünk, szörnyű meglepetés várt ránk. Egyes korpuszok — a miénk is — kötéllárral és ÁVÓ-sokkal bekerítve. A többiek szabadok. Már mentek is kifelé a laktanya területéről az állomás felé... és haza! Mi, a kisebbik rész, rabok maradtunk.

1956 október 30. — Már egy hete tart a magyar forradalom! A börtönben

is megtörtént az átállás. A belső őrség hozzánk állt, kívülről még védték a laktanyákat és a börtönt az ÁVÓ-sok. A börtön szabadságmármorban úszott. Szavalókórusok alakultak, hangszórókon közölték a pesti híreket. Éjjel, rövid tűzharc után, megadták magukat az ÁVÓ-sok. Szabadok lettünk! — De csak november 2-án készültek el az igazolványok és nyíltak meg a külső kapuk is. — Este Budán egyik rab-barátom bátyjánál először fürdöttünk fürdőházban és ettünk fehér asztalnál késsel-villával és aludtunk puha paplanos ágyban — annyi év után! — Másnap miséztem oltárnál, meglátogattam Budán Mindszenty hercegprímást, s az ő utasítására még aznap délután barátommal egy tejet szállító teherautón elhagytuk Budapestet.

Éjfélkor értünk Szombathelyre — kilenc év után! A városban teljes elsötétítés, de mindenki talpon. Kísérteties ez a nyüzsgés a sötétségben. Éppen Mindszenty utolsó szövege hangzott el a rádióban.

Éjjel kettőkor az oroszok megrohanták minden oldalról a várost. Barátommal az éjszakát egy pincében, fűrészpörhög alatt töltöttük. A következő éjjel Kisnárdánál elhagytam a hazámat.

Idekint nem integrálódtam, nem lettem idegen állampolgár. Elhurcolásomkor tett fogadalmamhoz híven, a küzdelmet 40 év óta nem adtam föl: hogy ne az erőszak győzzön és a gonoszság!

*

Előttem van a mélységesen keresztény és demokrata német publicista, Mathäus Walden, utolsó cikke november 3-ról. Két héttel a halála előtt írta. Ő is menekült, a DDR-ből. Fiatalon megérte Hitler uralmát, aztán a szovjetét is. Cikke: a *Demokrata érték és világtrend*, szinte víziószerűen hat:

„A szovjet bebizonyíthatólag ma is világalomra tör. Az ő „világtrendje” nem „értékrend”, hanem az erőszak kiterjesztése az egész világra... Ha egyszer a demokratikus értékrend világtrendé lesz, akkor az oltárai előtt térdreborult lengyel nép imája az égig ér. A mi hazánk jogfosztott részében pedig zúgnak majd a megváltás harangjai. — Csehországban egyszerre ujjong és sír az örömtől a nép. — Oroszországban pedig egy öntudatra ébredt nemzet, történelme folyamán először, érzi át a szabadság pótolhatatlan értékeit. A börtönök megnyílnak és a polgárjogokért küzdők, napjaink eme vértanúi, először aratják áldozatuk gyümölcseit. — Magyarországon, Bulgáriában és Romániában milliók hálazarándoklata indul. — Afrikában, Latinamerikában és Ázsiá-

(Folytatás a 3. oldalon)

A magyar Mária-év

Amikor a politikai küzdelem sorsa eldőlt, Mindszenty már csak természetfeletti segítségben bízott, hogy felrzza a nemzetét. Ezért szervezte meg az egész országban a Mária-évet.

★

1947 június 18 – 22 között Mindszenty résztvett az ottawai Mária Világkongresszuson. Nagyon meghatotta ott, hogy az éjjeli szentségmádáson 150,000 hívő térdelt az Oltáriszentség előtt.

Mély hatást gyakorolt rá az a kontraszt, ami az itteni rendezett viszonyok és az otthoni közéleti zűrzavar közt tátongott. A főkörmányzó, Alexander tábornok, aki nem is volt katolikus, nyitotta meg az ünnepséget. A miniszterelnök is, aki szintén nem katolikus, ő is felszólt. A kormány két katolikus tagja, a külügyminiszter és az igazságügyminiszter, angol és francia nyelven felajánló imát mondott a Szűzanya oltára előtt. Kanadai útját fontos látogatásokra is felhasználta. Kanadában és az USA-ban száz magyar lelképásztorral érkezett, 16 magyar plébániát látogatott meg. Elment a négy amerikai bíborshoz, akik Rómában kitétek eléje pénztárcáikat. Meglátogatott még 6 más püspököt, három egyetemet, a Ford-gyár magyar munkásait Detroitban. New York-ban a volt amerikai segélyszerveket. Hazafelé röptében az ezüstösen ragyogó báránnyelők fölött – alattuk a csodálatosan mély tenger fodrozódott –, támadt a terve, hogy otthon az erőszakosan szétszórt magyar népet egy Boldogasszony-év keretében kellene összegyűjteni. Augusztus 15-én lenne Esztergomban a Mária-év megnyitása. Hiszen a magyar történelem folyamán hányszor találkozott már Máriával, a Boldogasszonnyal Szent István népe! Máriás pénzek, Máriás lobogók, még az Erdélyi protestáns fejedelmeknél is! Ennyire kitörölhetetlenül bele volt vésvé ez a név a magyar lélekbe.

A megnyitáson 60,000 ember szorongott Esztergomban. Ünnepélyes felajánlás a Boldogasszonynak. Az elsőt 1038-ban a Szent Király maga végezte; a másodikat 1317-ben Róbert Károly; a harmadik 1697-ben volt, Budavár visszafoglalása után; 1896-ban a nagy ünnepi felajánlás a Milleniumkor; és most 1947-48-as Mária-évet azért ajánljuk föl, hogy Magyarországon „ne engedjünk egyént, családot, nemzetet testünktől és lelkünktől idegen gondolatokba beöltöztetni”.

A Mária-évnek mindent elsöprő sikere volt. Elemi erővel szántott végig a gondolat egész Magyarországon; a Fővárosban, Dunántúlon, az Alföldön, Délen és Északon egyformán. Akkori közlekedési eszközök, különféle akadályoztatások: vagonhiány, autóbushiany, rendőrségi beavatkozások mellett szédítőek a számok: augusztus 17-én Csongrádon 70,000 ember; a mottó: „Legyetek Szent István és a Nagyasszony népe!” – Szeptember 7-én és 8-án Szombathelyen 100,000 em-

ber a város főterén! „A magyar férfiak, családapák hitvallása” volt a jelszó. — Szép ha az ifjúság, ha a nők imádkoznak, de a legmegrázóbb a férfiak térdreborulása. Szeptember 14-én 120,000 fővárosi férfi, élükön a Primással, zarándokolt Máriaremetére búcsút járni. A gondolat, ami vezette őket: „Áll még a kereszt – míg forog a világ!” — Szeptember 20-án Eger: 120,000 zarándok. Október hónapban Budapesten: 150,000 fiatal leány és fiú följajánlása. Aztán 80,000 munkásé. A nagy befejező díszgyűlésen 250,000 ember vett részt. Aztán az egyházközségek: Budapest szülői értekezletén 200,000 szülő. Ezek a seregszemlék megmutatták mindenkinek, hogy a fővárosban sem magánügy a hit. (A téli időt lelkigyakorlatok, lelkinapok és missziók tartására használta fel az egész ország.) A szép idő eljöttével a zarándoklatok folytatódtak: Sátoraljaújhelyen április 18-án 50,000 ember; Gyulán április 25-én 80,000 ember; Makón május 23-án 85,000 ember; Máriagyűdön június 6-án 150,000 ember; ekkor már beavatkozott az ÁVO is, sok helyen brutálisan, de a zarándoklatokat meggátolni nem sikerült. Május 13-án a Szikla-kápolnánál Bu-

dán 70,000 embert próbáltak szétszlatni. Ezen a május 13-án az Andrássy út egyik pincéjében ültem „éhségkúrán”. Estefelé a cella ajtaján kopogott az ör. Kinyitotta a kukucs-kálólyukat és odahívott az ajtóhoz: „Gyere ide, te rohadt fasiszta. Elmondok valamit: az a ti Mindszentytek, az aztán az ember! Engem is letérdeltetett, mert különben lerántottak volna a földre. Ot voltam tudniillik megfigyelőnek civilben.

Szeptember 12-én Kismárce!lben (Celldömölkön) a meghirdetett zarándoklatot már csírájában akarták elfojtani. Elzárták az összes utakat a város felé és az utcákat a búcsújáró templom felé. Erre az emberek a szántóföldeken, erdőknél és réteken keresztül lepték el a várost, úgy hogy a tömeg itt is elsöpört mindent. (Soha magyar földön nem volt ilyen általános megmozdulás. Ez már földindulás számba ment.) Krisztus Király ünnepén, — október utolsó vasárnapja — triduum. Az országban 3,218.000 szentáldozás volt. A Mária-év 1948 december 8-án zárult. Az összegezett statisztika: ez a Mária-év összesen 4,600.000 zarándokot mozgatott meg Magyarországon. H. F.

Helyzetkép Kínából

E sorok írója résztvett egy katolikus vasárnapi misén a pekingi Nantang-katedrálisban. Kb 1600 résztvevő volt jelen ezen az 5. vasárnapi misén. A templom zsúfolásig megtelt. Akik már nem kaptak helyet, hátul a templomlépcsőkön szorongtak. A legtöbbje középkorú vagy öreg. De meglepően sok volt itt a „teenager”. A külföldi követségek részéről voltak szintén résztvevők, de a maga egészében ez igazi kínai mise volt. Szűz Mária hatalmas képe alatt a gyönyörűen díszített oltárnál P. Michael Fu TiesHan, 1979 óta Peking püspöke, mondta a misét kínai nyelven.

A nantangi székesegyház a legnagyobb katolikus temploma ma Pekingnek. Az első kápolnát itt már a 16. század elején építették Matteo Ricci jezsuita miszionárius idejében. 600 éves fennállása folyamán sok vészt látott ez a templom, többször lerombolták és újra felépítették. A kultúrforradalom idején ezt a katedrális bezárták, de 1979 óta újra megengedték kinyitását. Most azonban valóban tele van, a gyóntatószékek előtt végtelen sorok állnak. — Hosszú sorok állnak a kis boltokban a templomon kívül, ahol bibliát, rózsafüzért és újszövetségi képeket árulnak Jézusról, Máriáról.

Egy édesapa két leányával azt mondta, hogy ők minden vasárnap rendszeresen járnak ebbe a templomba, hogy meghallgassák P. Michaelt, hogy vígasztalást nyerjenek a mindennapi élethez és hogy találkozzanak a hívőkkel.

Ehhez a békés nantangi miséhez viszonyítva a valóság sok problémát jelent a négy millió kínai katolikus számára. 1957 óta, amikor a kormány önkényesen nevezett ki katolikus püspököket, a katolikusok Kínában két csoportra oszlottak: a hivatalosan jóváhagyott nemzeti katolikusokra, akik megszakították a kapcsolatot a Vatikánnal és a „törvényes” katolikusokra, akik megtartották a kapcsolatot a pápával.

A küzdelem Peking és a Vatikán között azóta is tart a vallásos élet körül. 1979 óta a kormány részéről gyakorolt nagyobb engedékenység ellenére is. És ez az egymillió Rómához hű ka-

tolikusnak nagyon megnehezíti az életét. A misék és a papok felszentelése a legnagyobb titokban történik. II. János Pál pápa megkísérelt 1981-ben ki nevezni egy kínai érseket, de ezt visszautasították, a kínai katolikus egyház belső ügyeibe való illetéktelen beavatkozás címén.

1982-ben a pápa megpróbálta felvenni a pekingi kormánnyal az érintkezést a katolikus vallás 400 éves jubileumának megünneplésére Kínában, de a kormány és a nemzeti katolikusok részéről jeges hallgatás volt a felelet. Az egyik aktív „loyalista” mondta nekünk: „Mi minden nap hallgatjuk a vatikáni rádiót és imádkozunk II. János Pál pápáért. — Az élet nehéz azoknak, akik a Vatikánhoz hűek. A múlt évben négy jezsuita páttert ítélték 15 évi börtönre, mert újra felvették a kapcsolatot a „loyalisták”-kal. Ez év januárjában a 76 éves öreg püspököt, Fan Csuejang-ot, tízévre ítélték, mert papokat szentelt. Eddig ő már 21 évet töltött börtönben vallásos meggyőződéséért”.

A protestáns és anglikán egyházaknak is megvannak a hasonló nehézségeik és az ő fennmaradásuk is erősen veszélyeztetve van, noha ők többnyire házi közösségekben élnek. Állítólag 20–30 milliónyian vannak, akik ezekben a közösségekben élnek. Ennek a zord klímának, amely még mindig tart, a jellemzője Ignatius Gong Pinmei katolikus püspök esete. Őt már 1955 szeptemberében letartóztatták és most a börtöncellában ünnepelte 83. születésnapját. Azzal vádolták és azért ítélték el, hogy aláasta a békemozgalmat, ellenforradalmi ágenseket pártolt és fiatalembereket azt ajánlotta, hogy hagyják el az országot.

BOLZA-KÉZDY GRÓFNŐ

MINDSZENY BÍBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

toilából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesztőségénél (Máriacellben Bourdeaux

Ottó SJ atyánál) és az összes

magyar lelkésznel.

Ára Európában 6.— DM,

tengerentúlra 4.— dollár.

SZABOLCSKA MIHÁLY (1862 – 1930):

Ének az újévben

Fölszállok hozzád, magas sziklaszálam,
Te változatlan minden változásban.
— Én Istenem! Csak tégedet ölelve
Száll nyugalom, száll bizalom szívemre,
Látván idődnék örvénylő folyását,
Eszteimnek sebes elfutását.

Fövényiszem én, e zúgó habba vetve,
Honnan vegyek szót hála-énekembe?
Kegyelmet, Uram, miképp dicsérjem?
A múlt évvel, hogy nem fogyott el
élttem...

Hogy napról-napra, habról-habra átvisz,
S elértem im ez új év hajnalát is.

Búban, veszélyben őrizöm te voltál,
Szívem ha vérzett: fölím hajoltál.
Adtál sebet, de azt be is kötözted,
Be azt is, amit emberek ütöttek.
S bár vágyaimból vágyak még
maradtak:

Legyen úgy minden, ahogy te akartad!

Ez esztendőt is leteszem kezébe,
Én lábaimnak ösvényt te mutass, te.
Vezess, Uram, s amit te rám bocsátasz,
Nem félek én, legyen bár száz halál az!
— Oh, engem a sír bízást eltakarhat,
Megn nyugtat ott is az, hogy te akartad!

Hadd öllek hát, erős sziklaszálam,
Te változatlan minden változásban.
S neved a biztos diadal szavával
Az elzúgó időbe hadd kiáltssam!
Mert mit szívemnek — ha te vagy
vezére —

Évek halása, évek születése!

Tíz éve

volt december 16-án, hogy a Duna melletti Neuburg-ban, egy kis magyar közösségben, minden hónapban egyszer megkezdődött a magyar szentmise. Az elsőt a hősi temetőben — ahol 80 magyar katona nyugszik — Ádám György főlelkész tartotta 10 év előtt.

A kezdeményező dr. Csernohorszky Vilmos — az ottani kórház magyar orvosa — és felesége Kató volt. És ő maradt a megőrzője és a lelke a kis közösségnek a mai napig. Kölle György, európai cserkész parancsnok vállalkozott Münchenből a szentmise megtartására. Ez talán az egyetlen, legkisebb magyar közösség, amely nem fogy az évekkel és nem lankad: az elhunytak helyét újak foglalják el; vasárnaponként 25–30! A szentmise végén (énekes!) a meghitt, régi kórházkápolnában a himnusz előtt, Mindszenty képénél, emlékeznek szegény hazánkra: 10 év óta! — És a szép szokás bevezetője és ápolója nem magyar pap, hanem orvos! — December 16-án, az évfordulón a himnusz előtt fölhangozott a „Te deum” gyönyörű gregorián dallama! — A megható jubileumot „agapé”-szeretettakoma követte.

★

Ilyen gyönyörű példa után örömmel közöljük, hogy Mindszenty bíboros tíz éves halálévfordulójára világszerte megmozdult a magyarság: Európától Amerikáig és Ausztráliáig

Az európaiaknak az a kérésük, hogy áldozó csüörtök helyett (május 16) a fő ünnep inkább a rákövetkező szombat és vasárnap legyen: nagy esti gyertyás-körmenettel és vasárnap ünnepi nagymisével, magyar és német szentbeszéd-dal, május 18-án és 19-én. — Így nagyon sokan eljöhetnek a zarándoklatra. Az ifjúság is!

Ebben az ügyben dr. Irányi László püspökhöz fordultunk.

A rendezőség.

1945 – 1985

(Folytatás a 2. oldalról)

ban az éhez, megalázott és megostorozott nemzetek örökre megszabadulnak kínzóiktól.

De mindez nem valósulhat meg mélyseges istenhitt nélkül. Mert a szabadság alapértékei megkövetelik a mindent meglelkesítő Ethoszt: a hazaszeretet, felebaráti szeretet, felelősségérzet a közért, a munka, alázat, az élet iránti kegyelet kell hogy csurig töltse a szabad értékrend edényeit. Mert enélkül az IGAZ SZÓ is csak szólam marad!”

A volt KALOT-mozgalomról

Ma otthon egyre többet foglalkoznak volt katolikus mozgalmakkal. Így többek közt a KALOT-tal, amely a 2. világháborúig az egész országot behálózó földműves ifjúsági szervezetté nőtte ki magát a „Kalász”-szal, a katolikus agrár-leányifjúság egyesületével együtt. A mozgalmat Kerkai Jenő jezsuita páter indította el Szegeden 1935-ben. A mozgalomba már ekkor bele-

kapcsolódott Ugrin József, Farkas György és még több lelkes, főleg faluról származott intellektuel és falusi leány.

Először felmérést végeztek a parasztság és a falu helyzetéről a két világháború között. Az igazságtalan birtokmegosztás miatt (nagybirtok) szembeötlő volt a paraszti tömegek társadalmi elesettsége országos méretekben. Nem rendelkeztek továbbtanulási, művelődési lehetőségekkel. Hiányoztak a falukban a megfelelő kultúrintézmények. Programjukat így foglalták össze: „Krisztusibb embert, műveltebb falut, életerős népet, önérzetes magyart”. Az egész falut átölelő egyetemes célok tették szükségessé, hogy a politikai pártoktól elhatárolják magukat. Elutasítják a felekezetieskedést és figyelmen kívül hagyják a parasztságon belüli gazdasági és társadalmi ellentéteket.

A szervezés agrársejtek kiépítésével vette kezdetét. Tehetséges falusi fiatalokat vezetőképző tanfolyamokra hívták meg, akik hazatérve a mozgalom magjaivá váltak. 1936–37 telén már 417-en vettek részt a tanfolyamokon; azért télen, hogy a falusi fiatalokat ne szakítsák ki a mezei munkából. Csakhamar túlterjeszkedtek Szeged határain. Az ország különböző részein 150 vezetőképző tanfolyamot tartottak, úgy hogy 1939-ben már 150,000 taggal rendelkeztek.

1938-ban a budapesti eucharisztikus világkongresszuson az első KALOT-szemlén 2,000 KALOT-legény vonult föl. 1940-re már kiépült a végleges országos hálózat 300,000 rendes taggal. Az országos központi vezetőség munkáját az egyházmegyei titkárok egészítették ki. 1941 után bekapcsolódott a visszakerült Felvidék és Erdély falusi fiatalja a KALOT munkájába.

1940-ben nyílt meg az első népfőiskola Érden. Ezt követte az ország különböző pontjain még húsz. Ezeket a mezőgazdasági szükségletnek megfelelően profilírozták: belterjes gazdálkodás, kertgazdálkodás, népművészetek, gazdasági piac, értékesítés, stb. Fiatal papokat, falusi tanítókat előszeretettel vontak be a mozgalomba. 1945-ig kb. 35,000 KALOT-ifjú ment át ezeken a tanfolyamokon.

A mozgalom sajtószakosztályt és műsorközpontot is létesített. Csak 1940-41 telén több mint 3,000 rendezvényhez küldött anyagot. Megalakultak a mozgalom keretein belül a különböző mezőgazdasági szövetkezetek. Létrehozták az érdekvédelmi bizottságot, amelyeket képzett gazdák és jogászok láttak el. A mozgalom szorgalmazta a földosztást, a telepítést, a szövetkezeti gazdálkodást, ezzel ráirányítva a figyelmet a falu jövőjének fölemelkedésének az útjára. — Pétery József váci püspök maga tízezer holdat ajánlott föl földbérlet-szövetkezetek alapítására. Serédi Jusztinián hercegprímás, XII. Pius pápa buzdításokkal erősítették a KALOT pozícióit, mert az országban sokan nem jó szemmel nézték a munkáját. Így pld. a Levente-mozgalom szeretett volna beépülni a KALOT-ba, de végre is sikerült megegyezéssel biztosítani a KALOT függetlenségét. Nem kis nehézséget okozott a német nagykövetség a sváb származású fiatalok bevonása miatt. Ők nemzetiszocialista célokat tartottak szem előtt és katonai érdekeket (Volksbund).

Természetes, hogy az oroszoknak és a nyomukban következő szovjet rendszernek sehogyan sem volt ínyére a KA-

Hírek - események

AZ AMERIKAI VÁLASZTÁSOK

A katolikusok bíznak Reagan-ben. Magas választási győzelméhez a fiatal választók és az asszonyok mellett különösen a katolikusok járultak hozzá. Annak ellenére, hogy a szavazók 80 %-a szerint az atomfegyverkezés, a polgárok jogai, a magzatelhajtás nem játszottak szerepet, pont ezek a témák azok, amelyek a katolikusoknál előtérben álltak.

Reagan a következőkért szállt első sorban síkra:

■ A szülők joga a szabad iskolaválasztáshoz, és hogy a privat iskolákban a tandíj adómentes.

■ A megnevezett élet jogaiért, amit az alkotmányban is szeretne lerögzíteni.

■ Egy éles, törvényileg biztosított tilalom a pornográfia ellen.

■ Az iskolában való imádság szabadságáért a nyilvános iskolákban is.

Mivel Amerikában az alkotmánymódosításhoz kétharmad többség szükséges, az elnöknek az alkotmánymódosításnál nem lesz könnyű dolga. Azonkívül az amerikai püspökök legújabban készülő körlevele éles kritikát gyakorol az elnök gazdaságpolitikájával szemben. Kritizálja az óriási különbséget, ami Amerikában fennáll a 20 % igen gazdag ember (kapitalisták) és a 35 millió amerikai szegény ember között, akiknek a keresete a létminimumon vagy az alatt áll. — A katolikus társadalom megköveteli, hogy a gazdasági életben megteremtésük azokat a feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ember a gazdasági életben is legalább a minimális feltételeit megőrizhesse az emberi lét és az emberi kereset méltóságának.

A CENZÚRA ÉS A DDR

Hivatalosan nincs cenzúra a DDR-ben. Így van ez az összes csatlósoknál is. Általában beszélnek öncenzúráról, azaz az illetékes szerzők nem érintenek olyan témákat, amelyekről írni nem „illik”. Minden fegyelmezett állampolgárnak tudnia kell, hogy mi az. Ez áll a kifejezőmódra is. A rezsim haragját semmiképpen sem szabad kihívni. A „kontrollt” azután elvégzik a megfelelő állami szervek és intézmények azzal, hogy az inkriminált nyomtatványt egyszerűen nem küldik el a címzetthez vagy egyáltalán bevonják és elkobozzák, anélkül, hogy értesítenék a kiadót.

A katolikusoknál annyira be vannak már dresszírozva erre a megfelelő szervek, hogy ilyen utócenzúrára 50 év óta nem is volt szükség.

A MENEKÜLTEK SZÁMA

Az Egyesült Államok Menekültügyi Bizottsága jelentette: 1984-ig 9,100.000 ember volt kénytelen elhagyni hazáját. Tavaly a számuk még csak 7,8 millió volt. A legtöbb menekült Afganisztánból és Etiópiából van. Afganisztánt, ahol szovjet és kormánycsapatok öt év óta gyilkolják a mozlem felkelőket, 3,656.000 ember hagyta el. Múlt évben 3,304.000 ember. Óriási szám, ha meggondoljuk, hogy Afganisztán össziakossága 15 millió. A szomszédos Pakisztánba egyedül 2,9 millió afgán menekült az idén. Etiópiából a tavalyi 883,000 menekülttel szemben az idén 1,209.000 ember hagyta el hazáját, főleg a katasztrófális éhség és a hatóságok hanyagsága és huzavonája miatt, ahogyan a segélyado-

LOT. 1946 pünkösdjén a sportcsarnokban még megtartották nagygyűlést, utána azonban orosz nyomásra sürgősen feloszlatták az egész mozgalmat.

mányokat kezelik. 700,000 közülük a szomszédos Szomáliába menekült. — A nemzetközi menekültek közé számítja a bizottság a 2,017.000 palesztínait, akik Jordániába, Szíriába és Libanonba menekültek.

HÁNY NYELV VAN A VILÁGON ?

A Summer Institute of Linguistics szerint 5103 különböző nyelv van. — Sokan el sem hiszik, hogy pl. a dravida-nyelvet ugyanannyian beszélik, mint a franciát: kb. 53 millió ember. — A legtöbb ember a kínai nyelvet beszéli: több mint egy milliárd. Ebből mandarint 750 millió. A többi kantoni, hakka vagy vu-nyelvjárás.

Második helyen áll az angol, harmadik az orosz, negyedik a spanyol, utána jön a hindi. Majd az indonéz nyelv következik és a portugál (Brazília) és más dél-amerikai államok.

A magyar nyelv, amelyet vagy 15 millió ember beszél, a 47. helyen áll.

ÖT ÉVE TART

AZ EMBERIRTÁS AFGANISZTÁNBAN

Ennek a háborúnak a mérlege eddig: „csak” 3,5 millió afgán menekült a szomszédos Pakisztánba, ahol lágerekben élnek. A halottak száma ebben a háborúban, amely hegyek, völgyek, falvak, városok, termőterületek teljes elpusztításával folyik, áttekinthetetlen. Az oroszok kezdetben 100.000 embert vetettek be Afganisztánban; ugyanannyi az afgán kormányhaderő, Babrak Karmal, az oroszok által kitarított államfő hadserege. — Azóta az orosz haderő kb. 200,000-re nőtt. Egy-egy nagyobb akciónál az afgán hegyvidékek ellen, amelyek a felkelők fő fészkei, ezerszámra vetettek be páncélozott helikoptereket és több mint 1,500 páncélcocsit. Ezen a taktikán azóta változtattak. Speciálisan kiképzett orosz hegyi-alakulatokat vetnek be meglepetésszerűen a felkelők — Mujahedin — főfészkei ellen, miután a környéket a levegőből teljesen elpusztították. A lakosságot ezek a szakadatlan támadások lassan kiirtják, vagy menekülésre kényszerítik, miáltal egyes völgyek, mint pl. a Panjshir-völgy, azután Kandahar hegyvidéke elnéptelenedtek. A földművelés ezeken a területeken teljesen lehetetlenné vált, a lakosságot, amely védettebb helyekre menekült, vagy járatlan hegyvidékek közé, most a tél szigora és az éhhalál fenyegeti.

Magát Babrak Karmal államelnököt 200 orosz titkosrendőr védi; diplomáciai körökben az a hír járja, hogy nem is védi, hanem fogva tartja. Az oroszok még az afgán titkosrendőrségben sem bízhatnak, amely az oroszoknak egyik fiáléja kellene hogy legyen.

A tél közeledtével a felkelők is, akik a lakosság támogatására már nem számíthatnak, mert elpusztult vagy elmenekült, most taktikát változtatnak és a nagyvárosok: Kabul, Kandahár, területein rendezkednek be gerillaháborúra.

Afganisztán tragédiája öt éve a világnyilvánosság kizárásával folyik, mert hiszen a KGB igyekszik őket a nagyvilágtól teljesen elszigetelni. Ezért most Nyugaton Afganisztán-heteket rendeznek a nagyobb városokban (Svájc), hogy ennek a világ legszegényebb népének életbenmaradásához szükséges élelmet, ruházatot és orvosságot legalább részben biztosíthassák.

Mi magyarok, akik közvetlen közlelől tudjuk mi a háború, hiszen hetekig és hónapokig a frontban éltünk, kitéve a szovjetkatonára „emberségének”, bele tudjuk magunkat képzelni ennek a szegény népnek a helyzetébe.

AZ „ÚJ EMBER” 2000. SZÁMA

Október 28-án jelent meg az „Új Ember” 2000. száma. Az első szám 1945 aug. 9-én látott napvilágot. — Az ország még a porban hevert, nyüzsgöttek benne szerteszét a „fölszabadítók”. Pénzes Balduin bencés tanár, a főszerkesztő, vezércikkében ezt írta: „Úgy vagyunk, mint a gyermek verés után: folyik a könnyünk, hüpögünk és jót fogadunk. Belátni sohasem fogjuk, hogy verésünk mértéke szerint hibáztunk. A megvert gyermek a világot könnyein át látja és a könnyek az éleslátást elveszik...”

Nagyon silány papíron, nagyon szegény külsőben jelent meg az első katolikus „fecske” a pusztulás után... Azóta nagyot fejlődött, tartalomban, hangban, formában. De a hangszerelésében az eredeti maradt közel 40 év távolában is. Talán már nem a gyermek hüpögő sírása, hanem mély és csendes férfizokogás az elveszett alkotmány, a szabadság után.

A SZEMÉLYES GYÓNÁSRÓL

A közeljövőben megjelenik az 1983-as püspöki szinódus dokumentuma a kien-gesztelődésről és bűnbánatról.

Ezen a 6 püspöki szinóduson 220 püspök összefoglalást készített a szinódusi vita eredményéről a Szentatyának, és kérte, adjon ki e témáról dokumentumot.

Ez a dokumentum a személyes gyónás jelentőségét hangsúlyozza és az általános feloldozást csak szükséghelyzetekben tartja megengedhetőnek. A súlyos bűnöket azonban az általános feloldozás után is meg kell személyesen gyónni.

A PAPI HIVATÁSOK

Az elmúlt 10 esztendőben a hivatások terén állandó emelkedés mutatkozik. 1982-ben 5,957 papot szenteltek. A szerzetesjelöltek száma jelenleg 8,958 férfi és 16,164 női szerzeteshivatal.

Tehát az utóbbi időben kedvezően alakul a papi hivatások helyzete: több új papot szenteltek, növekedett a szeminaristák és noviciusok száma és sokkal kevesebben váltak meg a papi szolgálattól, mint tíz évvel ezelőtt.

Az egy papra jutó hívek száma világviszonylatban 1,982. — Legjobb a helyzet Európában (1 papra 1,544); Óceániában (1,045) és Észak-Amerikában (886).

Magyarok legkedveltebb találkozóhelye a

HAGYOMÁNYOS MAGYAR BÁL
1985 február 1-én, pénteken
19,30 órai kezdettel

az eddigi nagyszerű keretek között a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2, München 2) dísztermében. A bált az elsőbálozó leányok nyitják meg, **jelentkezéseiket** 1985 január 10-től naponta (vasárnap kivételével) 18,00 – 20,00 óráig a (089) 6 92 39 82 telefonszámon kérjük. **Felvilágosítás** naponta 9,00 – 11,00 óráig a (089) 6 92 41 29 telefonszámon (vasárnap kivételével).

A tánczenét három közkedvelt magyar zenekar szolgáltatja. Változatos műsorunkkal kellemes szórakozást és vidám hangulatot biztosítunk! A bevétel egy részét karitatív célra fordítjuk! Kérjük baratainkat, hogy a bál dátumát már most jegyezzék elő.

A Diákszövetség Müncheni Csoportja
Bálrendezéséig

Két nyári emlék

1. OBERAMMERGAU

Legszívesebben emberektől távol, egyedül imádkozom. A közös imának azonban nagyobb az ereje. Ezért szeretem a zarándoklatot is. Először 1971 Sarlós Boldogasszony napján, a csobánkai Szentkúthoz zarándokoltam. — Kisberk Imre, veszprémi püspök, kopott ruhában, szomorú arccal vezette a 300 főnyi zarándokot. Szállt az ének: „Angyaloknak királynéja, tiszta Szűz” és a szenvedő, de reménykedő magyarok imája is: szívből szívhez, könnyfakasztóan.

Azóta megismertem sok neves zarándokhelyet: Pádua, Szent Antal; Lourdes, Lisieux. De legnagyobb hatással rám Oberammergau volt a nyáron. — Amikor a sajtóból értesültem a 350 éves jubileumi játékokról, felébredt bennem a vágy. De az utazási iroda felvilágosított már júniusban, hogy augusztus 10-ig minden jegy elkelt! — Tavasz van, kerítés vagyok, sok a munka. Oberammergau meg több mint 300 kilométer. De

Pünkösöd kettős ünnepe csábított Oberammergauba. Szombaton délelőtt még dolgoztam, aztán nekikészültem és este 9-kor már Oberammergauban voltam. Szoba nélkül, jegy nélkül. Az alpesi falu hemzseg a külföldiektől; legtöbbször tengerentúlról, de vannak jócskán osztrák, római, svájci, francia autóbuszok is.

Szerencsém volt: találtam olcsó szobát is, mert a vendége nem érkezett meg. A szobával együtt belépőjegy is járt. A házigazdától megtudtam, hogy az előadás öt óráig tart. Kilencor kezdődik, de én már nyolckor ott voltam. Szomszédaim kanadaiak és texasiak voltak, mögöttem egy francia lelkész ült. A hegyoldalokon még hófoltok, a magammal hozott takaró ezért jó szolgálót tett. . . Jegyárak: 20, 60 és 90 DM, de uszodával és múzeumi belépővel.

A szereplők helyi lakosok, az énekesek is. Az ötésfélórás előadás Jézus életét és szenvedését eleveníti meg. Könyveim hangtalanul peregetek le az arcomon már délelőtt. . . A ma szenvedő keresztényekért folytak. A szervezett emberi gonoszság kétezer éve rágalmoz, kínoz, gyilkol. . . Hallom ahogy Jézus mondja: „Azért gonosz a Te szemed, mert én jó vagyok?” — Mellettem a 40 éves texasi férfi zsebkendőjével törli a könnyeit. . . Az emberi szeretet és szenvedés játéka ez. Több, mint játék. Dokumentum!

2. MÜNCHEN — KATOLIKUS NAPOK

Az idénymunkák miatt nem mertem szabadságot kérni. Péntek este pedig nagyon fáradt voltam. De szombaton 11-kor már Münchenben voltam. A város egészen a Katolikus Napok hatása alatt volt. Templomok, terek, utcák is. Délután a külföldi pavilonokat látogattam. A vietnámtól fafaragású keresztrefeszített Vietnám-ot hoztam magammal. Szép lenne hasonlót Hazánkról is készíteni. Megrendítő a német keresztények sorsa a Szovjetunióban. Csodálatos, hogy a kárpátjai (Ungvár) Chira Sándor Karagandában (Középszibéria) püspöke lehetett a német gyülekezetnek. — A magzatelhajtás elleni küzdelem igen jól volt megszervezve és dokumentálva egy igen nagy pavilonban.

A vasárnapi nagymise az Olympia-stadionban felejthetetlen marad számomra. Több mint 100 ezer hang zengte: „Mi atyánk! Ki vagy a mennyekben!” Többségükben fiatalok. Kéz-a-kézben magasra emelve, az egyetemes szeretet áramkörébe kapcsolódva. Szeretetre vágyó fiatalok lepték el a város utcáit, templomait. Egyben tüntetés volt ez a gyűlölet és félelem terjesztői ellen, a moszkovita ál-békemozgalmak ellen. . . Az idő is olyan gyönyörű volt! Arra gondoltam, hogy a néhány napja tragikus körülmények közt elhunyt Marianne Strauss „Landesmutter” a lelke, a védnöke volt ennek a napnak.

Hazafelé tartva, az élménytől még boldogan, gondoltam: „Szemem nyugodtan hűnyom le, mert a kereszténységnek nemcsak múltja van, hanem biztató jövője is. — Higgy és alkoss! Semmi több! Aki hallgatja az Igét és cselekszi azt, kösziklára épít” (Luk, 6,47). — A nemzetközi materializmus ma még tartja szerzett állásait, de az elméletet a szörnyű gyakorlat semmivé tette. Ma ez már a tudatlanok számára is nyilvánvalóvá lett. És ha lenne reinkarnáció, Oberammergauban szeretnék születni újra, hogy a kis falu kórusában zenghessem: „Uram, Hiszlek és remélek! Tiszta szívvel szeretlek!” **Vigh Lajos**

A nő helyzete a Szovjetunióban

AZ ELSŐ TITKOS NŐI FOLYÓIRAT 1980-BAN JELENT MEG SZOVJETOROSZORSZÁGBAN „MARIJA” CIMMEL

A „Marija” - folyóirat címe is jelzi, hogy ezek a fiatal orosz nők a keresztény Mária-ideált tartják példaképnek. Ennek a folyóiratnak a nyomában új orosznyelvű lapok keletkeztek. Ilyenek a „Daljokie i Blizkije”, „Nadzjosda”, „Fénix”. — A KGB gyökerestől próbálta kiirtani a „Marija”-folyóirat mögött álló társaságot. Öt tagot sikerült elfogniuk és a határokon túlra dobni. De az ifjúság ébredését megakadályozni már nem lehet. Az orosz társadalomban lassan kibontakozik az új, kívánatos társadalom képe, amely a nő igazi természetén: a nőiességen, a kedvességen, s szereteten alapul. 1981 januárjában Frankfurtban új fiáléja van már a „Marija”-folyóiratnak. Innét ártterjed Franciaországba, Ausztriába és mindennél orosz nyelven száll síkra az orosz nő felszabadításáért.

„Húsz évvel ezelőtt a végén álltunk! — Milliók mentek hitükért száműzetésbe, vagy halálba! — Ez lett a mi tőkénk; ezek értünk imádkoznak az Égben!” — írja egy leány. — „Huszonhat éves voltam mikor keresztény lettem. Most 37 éves vagyok. De ez nemcsak velem van így, hanem százakkal, akik 20–30 éve lettek keresztények, mint én. Valami csoda történt! Húsz évvel ezelőtt csak öregeket lehetett látni a templomokban. A vallásos fiatalokat örülteknek tartották, akiket elmeorvosintézetekbe kell zárni, és az rettenetesebb volt a börtönnél. Egy két év alatt ott tönkrement az ember. De ma a helyzet egészen más. Ma fiatalokat látni a templomokban: Leningrádban, Moszkvában, Kievben, mindenütt. Az ötvenévesek nekünk már öregek. Az az ifjúság kell nekünk, amely valamikor csinálta a forradalmat! Ma pedig gyűlöli még a nevét is.

Minden negyedik fiatal házaspár nyíltan megkeresztelteti a gyermekét. Sokan ezért az állásukkal fizetnek. De nemcsak a gyermekeket kereszteltetik meg, hanem ők maguk is, az egész család együtt keresztelkedik.

Így van lassan egész Oroszországban. Georgiában, Örményországban és főleg Litvániában sohasem szünetelt a múlt folyamán sem a titkos kereszttség. De most az egész Szovjetunióban szinte divatba jött. Még azoknál is, akik csak egyszer mennek évenként a templomba. Az identitásukat nyerik vissza a keresztiséggel. Nem akarnak egyszerűen „semmik” lenni, hanem valakik, — keresztények.

Van Moszkvában egy pap, aki már 30,000 fiatalt keresztelt meg. Egy másik 10,000-et, a gyermekkereszteléseket nem is számítva.

Egy városszéli templomban 50 körüli keresztelés van naponta. — És ez egy fővárosban, ahol minden gyülekezés tilos és megfigyelés alatt áll mindenki!”

Egy másik fiatal nő írja: „Ha Oroszországba jönnek, csak egy könyvet hozzanak: a Bibliát! Nincs Bibliánk. Az emberek remegnek érte. Én 27 éves koromban láttam meg az elsőt! — Kevés a pap, kevés a templom, kevés az imakönyv és mégis: a hit atmoszférája mindenhol! De itt van a mi csodálatos pravoszláv liturgiánk. Az a mi Bibliánk! Az a mi teológiánk is, a mi ősi ortodox liturgiánk!”

Az ateisták kétségbeesetten kapkodnak, küzködnek „az ő tudományos materializmusukkal!” — Már maga a szó annyira elcsépett, elkopott, hogy a mai fiatalok előtt nevetséges. — „Küz-

denek az Isten ellen, aki szerintük nincs!

„A program: az ateisták számát 20 %-kal növelni kell. — Mi örülünk ennek, mert sajátmaguk ellen dolgoznak. Pont ezek az ateista előadások készítik elő a talajt a hit irányában; amit állandóan cáfolni próbálnak, éppen az kell ma ennek a mindentől kiábrándult ifjúságnak”.

A leningrádi ateista múzeumot éppen azért zárták be újabban, mert annyi fiatal állt sorfalat, mivel meg akarta tudni, mi is az igazság? — Mert olyan a hangulat és az élet atmoszférája most nálunk, hogy az igazság, az igazi emberi szabadság utáni vágy, és az abszolútum utáni éhség mérhetetlen. . . Innét ma Oroszországban a mondás: „Ha két keresztényt börtönbe zárnak, nem sokára négy keresztény jön ki helyettük a börtönből. A kereszténység legjobb költőháza ma a börtönök!”

Domnul Alexandru Sama??

Az otthon megjelenő Új Tükör november 11-i számában „Cuius regio?” címmel, Fekete Sándor tollából, egy óvatossan fogalmazott, de így is figyelmet érdemlő glossza látott napvilágot. Ebből az alábbi részlet:

„Fölöttébb lassan, de elérkezett hozzánk a Magazin című bukaresti hetilap ide (1984) január 21-i száma, benne e kurta-furcsa közleménnyel:

AZ EGY IDEIG TIBETBEN ÉLŐ UTAZÓ, AKI 1834-BEN AZ INDIAI KALKUTTÁBAN KINYOMTATTA AZ ELSŐ TIBETI-ANGOL SZÓTÁRT, VALAMINT A TIBETI NYELVTANT, A ROMÁN ALEXANDRU SAMA VOLT.

Először némi honfibu lebegett át lelkesen, lám milyen pechesek vagyunk mi magyarok: Bolyai János felfedezi az 'abszolút geometriát', s tőle függetlenül Lobacsevszkij is (Orosz matematikus. Szerk.) ugyanerre a gondolatra jut, s íme most kiderül, hogy nem a székely Körösi Csoma Sándor adta ki az első tibeti-angol szótárt, 1834-ben, hanem ugyanabban az esztendőben Alexandru Sama egy még elsőbb szótárt alkotott e nemben (primul dictionar tibetan-anglez). Nekiestem a főbb román lexikonoknak és enciklopédiáknak, hogy megtudjam, ki ez a Sama, aki elvette Körösi Csomától az elsőséget, de hamar kiderült, hogy domnul Sama nem létezett, pusztán annyi történt, hogy Körösi Csoma Sándort románosították meg a bukaresti Magazinban.”

Eddig az idézett rész és ebből ki-kivérmeésklete szerint vonhatja le a tanulmányt. Esetleges félreértések elkerülése végett közöljük, hogy a bukaresti Magazin magyar nyelvű hetilap.

Sz. J.

A szeretet gyémánttá teszi az ember szívét, hogy semmi keserves ütésektől meg ne romoljon.

Ha nem hiúságos a szeretet, nem elégszik meg azzal, hogy jót kíván, hanem jót cselekszik azzal, akit szeret.

Részesegesen kétszer fizetik a bor árát: pénzükkel a kocsmárosnak, lelkiükkel az ördögnek.

Pázmány Péter

Vallásos élet Kastlban

Iskolánk nemcsak magyarságtudatot közvetíteni, nemcsak a magyar kultúrát szeretné ápolni, s (ha kell) újra a fiatal szívekbe plántálni; elsődendő feladatának a keresztény magyar kultúra terjesztését és megővését tartja. S ezért a vallásos nevelés nem valamiféle „ráadás”, hanem legnagyobb gondjaink közé tartozik. December 15-én 17 fiú és lány járult először szentáldozáshoz. A legfiatalabb kilenc éves, a legidősebb 17 volt. Heteken keresztül készültek a nagy napra, Venczák Imre hittanár és prefektus vezetésével. Minden vasárnap, a közös szentmise után, külön összegyűltek a kápolnában, hogy ott megtanulják, hogyan kell gyónni, s mi történik szentáldozáskor.

Pénteken délután, a szentáldozást megelőző napon, nemcsak az elsőáldozók, hanem osztálytársaik is sokan meggyóntak. Szombaton délután 4 órakor kezdődött az ünnepélyes szentmise, amelyet az iskola igazgatója, dr. Ritter Márton és Venczák Imre hittanár közösen mondtak. Az igazgató a szentbeszédében az Úr Jézussal való találkozás fontosságára hívta fel az elsőáldozók figyelmét. Hangsúlyozta, hogy Jézust igazán megismerni csak az fogja, aki gyakran találkozik vele. Éppen ezért ez az első szentáldozás ne legyen az utolsó. — Felajánlaskor a fiúk és a lányok meggyújtották elsőáldozási gyertyájukat. A sok-sok fény a lassan sötétbe boruló kápolnában szemléletesen mutatott rá az elsőáldozók, s velük együtt minden keresztény feladatára, hogy t. i. a „világ világossága” legyenek. Egyben jól beleilleszkedett az adventi hangulatba is.

Az adventi idő különben is sok alkalmat nyújtott a vallásos élet elmélyítésére. A növendékek nemcsak a szokásos vasárnapi szentmisére jöttek össze, hanem minden vasárnap-este adventi ájtatosságra is, a fiúinternátus lépcsőházában,

ahol a hagyományos adventi koszorú függött, amelyet — mint eddig is — a cserkészek készítettek. Az adventi vasárnapoknak megfelelően egy, kettő, majd három gyertya égett. A növendékek együtt imádkoztak, elmélkedtek ádvent jelenségéről és a közelgő karácsonyi ünnepről. A sorozatot a közös karácsonyi ünnepély fogja lezárni, amelyre december 19-én kerül majd sor. Egy-egy ilyen ünnep, mint az első szentáldozás, vagy egy ünnepség, mint pl. az adventi ájtatosság, a legtöbb növendékben maradandó vallásos élményt jelent. Itt, Kastlban, ahol annyi nyelven beszélő és gondolkodó fiatal jön össze, sokszor nem könnyű ilyen élményeket nyújtani. Sokan közömbös szülői házból jönnek, sokan a politikai nyomás következtében nem részesültek ilyen élményekben. Igen sok növendék itt, az internátusban, találkozik először a vallásos élet megnyilvánulásával: imádkozik, vagy megy szentmisére.

A jövő hónapok kiemelkedő eseménye a bérmálás lesz, amelyre előreláthatóan március 3-án kerül sor.

Milyen jó lenne, ha ez a vallásos érzés, a jó mag, amelyet az iskola és internátus elvet a növendékek szívében, nem sorvadna el otthon, a szülői házban! Fájó tudni, hogy hány növendék hanyagolja el vallásos kötelezettségeit a szünetben, mert sok szülő nem tartja fontosnak a szívébe született magot tovább öntözgetni, ápolni. Talán elfelejtik, hogy a magyarság szorosan összefügg a kereszténységgel: ha egyszer sikerül a keresztény gondolkodást kiirtani a szívekből, akkor a magyarság sem fog sokáig virágozni!

Az iskola minden növendékének, a szülőinek és minden jötevőjének ezúton is kegyelmekben gazdag karácsonyi ünnepeket és áldásos új esztendőt kíván

a Kastli Krónikás

A magyar királysírok sorsa

Júniusban Székesfehérvárott megkezdtek a magyar királysírok feltárását. Történelmi források szerint ugyanis a magyar királyok többségét Székesfehérvárott a Szent István király által alapított Boldogasszony-bazilikában temették el. Ezt a bazilikát a mohácsi vész után a törökök a város elfoglalásakor lerombolták.

Az első ásatásokat 1848-ban a Batthyány-kormány megbízásából végezték. Ez a feltárás szenzációs eredménnyel végződött. A sírból III. Béla király és első felesége, Anna teteme került elő. Béla halotti koronáját és jogarát sok viszontagság után a Nemzeti Múzeumba vitték, a csontvázakat pedig Ferenc József király és császára a budai Mátyás templomban temettette el. A feltárások folytatását a '48-as idők nem engedték meg. Csak 1862-ben folytatták Henszmann Imre műtörténész vezetésével. Ez a feltárás nyolc teljesen ép és 10–14 részben megbolygatott sírt talált. Mivel a munkákat nem szakszerűen végezték, — összekeverték a csontokat — és újra elásták.

Csak 1936-ban, előkészületül az 1938-as Szent István Évre, kezdték meg újra a feltárást Bartucz Lajos professzor irányításával. Kiásták Albert király sírját 1439-ből. A többi királycsontoknál elvégezték az össze-visszaságban, jövátéhetetlen károkat állapított meg Bartucz. Így a kultuszminisztérium rendelkezéseire újra elásták a földi maradványokat. De ünnepélyes temetés helyett, még jobban összekeverve, gyufagyári ládába szórva

kerültek harmadszor is a földre királyaink földi maradványai.

A jelenlegi ásatásokat dr. Fülep Ferenc, a Nemzeti Múzeum főigazgatója, irányítja. A jelenlegi helyzetről így beszél.

„Több százszor vettem részt hasonló munkában, de a mostanit sose fogom elfelejteni! Nemzeti történelmünk kézzel tapintható emlékei 120 cm-es szennyvízben álltak. A tömegsírban beszakadt ládák, összetört csontvázak zűrzavaros látványa... A négy sorban egymásra rakott ládákból, két sor teljesen vízben...”

A kiemelt csontokat ládánként külön megtisztogatták. Az 1938-as elásás során készült listával összehasonlítva, külön dobozokba helyezték. A feltárásban részt vett Nemeskéri János professzor is, aki 46 évvel ezelőtt a feltárt készítette a 83 ládáról. A szakemberekből: régészek-, antropológusok-, történészek-, fizikusok- és kémikusokból álló bizottság megállapította, hogy a csontok a körülményekhez képest jó állapotban vannak, és van rá remény, hogy a 60,000 csontból kiválogatott 35 királyi csontváz nemét, vércsoportját, földbekerülésének idejét megállapítják. — „De senkit se szeretnénk ártani azzal, hogy a személyek azonosítása már teljes sikerrel járhat”, — mondja Fülep Ferenc.

A 24. órában mentették meg a magyar királyok földi maradványait és talán végre, nagy fáradtsággal, méltó módon kerülnek végső nyughelyükre. ●

Hazai figyelő

PÁPAI MAGÁNKIHALLGATÁS

II. János Pál pápa magánkihallgatáson fogadta az Állami Egyházügyi Hivatal vezetőjét, Miklós Imrét. — A magyar püspökök jelenleg azon fáradoznak, hogy az állami hatóságok engedélyezzék egy további női rend működését, amelynek különös feladata a karitatív ténykedés lenne. (KNA)

SZENT ISTVÁN ARCVONÁSAI

A szakértők két emléket tartanak erre vonatkozólag számon: az első a kalocsai királyfő, amely a XI. századi első kalocsai székesegyházból származik, és a kapu egyik bemélyedésében állhatott. — A második a koronázó palást Szent Istvánt ábrázoló képe, amit Gizella királynő hímestehetett bele a Veszprémvölgyi görög kolostor apácáival.

A két arc nagyon hasonlít egymásra; a mongolos vágású szemekből elmélyedő tekintet néz ránk, az arcvonások önfegyelemről és jóságról beszélnek. Az orr és az ajkak határozott metszésűek és erős lelkiségre utalnak.

AZ ILLEGÁLIS „FÖLDALATTI SAJTÓ MAGYARORSZÁGON

Tavaly óta, különösen a főváros területén, a hatóságok széleskörű nyomozásba kezdtek az illegális sajtó ellen. 1984 október 18-án dr. Krassó Györgynél, 19-én pedig Philipp Tibor lakásán tartottak házkutatást. Ezenkívül több kisiparos kocsiját kutatták át, egy vállalati osztályvezetőt, nov. 1-én Gadó György fordítót és még két nyomdászt hallgattak ki és tartottak náluk házkutatást.

Újabban politikai megfontolásokból büntetőeljárást nem indítanak sajtóügyekben és politikai ügyekben sem. Még 1983-ban egy minisztertanácsi rendelet alapján bevezették a „sajtórendészeti szabálysértést” sajtótermékek engedély nélkül való előállításáért és terjesztéséért. Most formálisan a kerületi rendőrkapitányságok szabálysértési osztálya alá rendelték ezeket az eljárásokat is, valójában azonban ezekben az ügyekben a politikai rendőrség nyomozói végzik a munkát. Az új rendelet szerint az ún. „helyiségellenőrzés”-hez (azonos a házkutatással) nem kell ügyész-ségi engedély.

Alig egy hónap leforgása alatt ez a rendőrség 54,000 Forint pénzbüntetést szabott ki hét személyre, az előbb említett nevek közül illegális sajtótermékek kiadásáért és terjesztéséért.

(Bécsi Napió)

PÉCSI ÁSATÁSOK

A pécsi egyetemet 1367-ben alapította Nagy Lajos királyunk. — A székesegyház és az északi várfal között sikerült kiásni az egyetem impozáns épülettömbjének a körvonalait. Az ásatás során kiásták egy nagyobb terem és két kisebb terem alapfalait. A nagyterem 19 m hosszú, Sikerült kiásni egy 32 m hosszú folyosót is. Az egyetem épülete emeletes volt. Kiderült az is, hogy egy román épület maradványaira épült. A 19 méteres nagyterem, a Magna Aula, föltárása közben bukkantak rá egy pajzsalakú, nyerskőből készült finomművű címerpajzsra, amely teljesen épen maradt. A címerkép keresztet ábrázol, a kereszt szárainak a végén egy-egy lilom található. A lilom az Anjou-ház címere. A pécsi egyetem föllállítását V. Orbán pápa engedélyezte Nagy Lajosnak. Ezért a kettős címer: a pápa kereszties címere és az Anjou-lilom.

BÖRTÖNBÜNTETÉS A KATONAI SZOLGÁLAT MEGTAGADÁSÁÉRT

Nyugati békecsoporthoz, így pl. a Pax Christi, a Katolikus Munkaközösség (KAK) megdöbbenésüket fejezték ki a magyar püspöki kar felé, hogy fiatalokat, akik lelkiismereti okokra hivatkozva, megtagadják a katonai szolgálatot, börtönbe vetik, ahelyett, hogy úgy mint Nyugaton megfelelő társadalmi munkában foglalkoztatnák őket.

Cserháti József püspök, a püspökkari konferencia titkára, újságírók előtt kijelentette, hogy Magyarországon is pozitív irányban intéződik el a katonai szolgálatot megtagadó katolikusok ügye. Az az állítás, hogy a szolgálatot megtagadók nemcsak az állami hatóságok részéről lesznek megbüntetve, hanem egyházi részről is, nem felel meg a valóságnak.

A NEMZETISÉGEK EREJE

1917-ben a nagy orosz forradalom után és az 1945-ös szovjet győzelem után a világba küttölték, hogy a szocialista államokban és egymásközt többé nem létezik nemzetiségi kérdés. Ezt felcseréli a szocialista testvériség.

Ez az elv ma már formailag sem érvényes. Egymás belügyeibe való beavatkozás ide vagy oda, a Magyar Szocialista Munkáspárt a küszöbön álló márciusi pártkongresszuson, megalapítása óta először, felveti a nemzetiségi kérdést, mint a nemzet egzisztenciális kérdését Csehszlovákiával és különösen Ceausescu Romániájával szemben. És a határain kívül élő kb. egyharmadnyi magyar nemzetiség számára követel nemzetiségi kultúrájához és nyelvéhez létgaranciákat. — Ez az első pont.

Magyarország továbbá kitarthat eddigi szabadabb gazdaságpolitikája mellett: kitarthat a kölcsönös segítségben eddigi barátai mellett a Keleti Blokk államaiban, de hangsúlyozza, hogy gazdaságpolitikailag legfontosabb feladatának tartja a haszon és nyereségre beállított kereskedelmi kapcsolatok ápolását a technikai fejlett nyugati államokkal.

Ősvilági lábnyomok. — Ipolytarnóc határában egy vulkáni kitérés hamutakarája alatt vannak ezek a lábnyomok. A hamutakará 23 millió évig épségben tartotta nemcsak az egykori fenyőerdő megkövesedett fatörzseit, hanem a vízenyős homokon járó állatok nyomait, sőt még a vulkánkitörés előtti zápor esőcseppjeinek a nyomait is. 1837-ben Kubinyi Ferenc adott elsőnek hírt egy hatalmas opálosodott fenyőről, mint különleges látványosságról. Az ősfát a patak vize mosta ki az üledékből s a helybeliek ezen közlekedtek a megáradt patak felett. Az 50 m hosszúságú megkövesedett famaradvány legnagyobb részét elhordták az érdeklődők. Ma már csak nyolc méter van belőle. 1900-ban Böckh Hugó tanár Tuzson János botanikussal megkereste a megkövesedett fatörzset s közben a szemerkélő esőben a homokköfelszínben felfedezte egy hatalmas orrszarvúnak, párosujjú patásoknak és madaraknak a lábnyomait. Megkezdődött a „leletmentés”. Idáig 1298 állati lábnyomot sikerült feltérképezni, s 11 állatfajt azonosítani. (Rinocérosz, ősszarvas, ősi lóféle, krokodil stb.) 1979-ben kezdődött meg a ritka leletek végleges megmentése azzal, hogy 20 x 25 méteres kupolát emeltek a hely fölé. De a végleges rögzítésig még türelmesen várni kell, mert csak 1986-ban nyitják meg a nagyhírű ipolytarnóci világbemutatót!

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linzi: Október 27-én a Magyar Otthon kápolnájában megkeresztelték Schiller Krisztián és Törköly Mária kisfiát: **Krisztián Józsefet**. A gyermek anyja Törköly Józsefnek, a linzi Kultúregyesület alelnökének a leánya, aki sokat tesz a felső-ausztriai magyarság összefogásáért.

Keresztelés és esküvő: November 3-án, ugyancsak a Magyar Otthon kápolnájában, házasságot kötöttek **Jeszenszky Nándor** és **Günther Angéla**. — Ugyanott keresztelték három lányukat, **Mandyt**, **Anikót** és **Nikolát**. — Az egyházi házasság megkötésével és a gyermekek megkeresztelésével nyugodtabban és több Istenbe vetett bizalommal indul a család a tengerentúlra, ahol új családi otthon akarnak maguknak teremteni.

Szombathely: Hegedűs Vince c. apát, esperes-plébános, életének 77., áldozópapságának 53. évében, Szombathelyen november 13-án elhunyt. — November 19-én temették a szombathelyi Jáki-úti köztemetőben.

Hegedűs Vincére szeretettel és nagyon szívesen emlékeznek volt kispapártársai. Ez a szeretetreméltósága jellemezte egész életét. — Nyugodjék békében.

BELGIUM

Brüsszel: Halottaink: Mme Benke édesanyja Magyarországon nov. 2-án; — **Mme. Kovács-Keresztes** (67) nov. 2-án Liège-ben, nagyon hosszú betegség után, itthagya édesanyját; — **Keller Teréz** (58) orsolya-nővér O.L.V. **Waverből**, — Hegyeshalomban született; sokáig volt misszióban. Eltávozott nov. 30-án, temetése dec. 4-én volt; — **Bottyán Imre** (72) nov. 30-án a Waterloo-i klinikán elhunytak. — Imádkozunk halottainkért!

NÉMETORSZÁG

München: Halálozás: Torjai-Szabó Istvánné szül. **Gárdos Kornélia**, a budapesti Nemzeti Színház volt művésznője, 85 éves korában, december 7-én elhunyt. Temetése dec. 14-én volt a müncheni Nordfriedhofban; — **Hóduszné szül. Ka'apács Erzsébet**, nov. 25-én Bad-Feinbachban 87 éves korában elhunyt. Temetése nov. 29-én volt a Nordfriedhofban; — **Csölik György** 62 éves korában dec. 4-én elhunyt. Temetése dec. 10-én volt a Westfriedhofban; — **Szabó János** 61 éves korában június 7-én Markt Schwabenban elhunyt. Temették ugyanott. — Nyugodjanak békében!

Münster: Elhunytak: Pausz Béla, Kaszáról, élt 75 évet. Nemcsak a család, de az osnabrücki magyarok is egy igen nagy jótétet veszítettek el; — **Végh Mihály**, Kecskemétről, élt 75 évet; a marli **Philharmonica Hungarica** régi tagja.

Stuttgart: A keresztelés szentségében részesült **Krisztián Károly**, Farkas Zoltán és Snezana szül. Tubic kisfia nov. 27-én Reutlingenben.

NORVÉGIA

Halottaink: Kereš László, Aalesund, 52 éves korában; — **dr. Olajos János, Aakarp-Lund**, 52 éves korában elhunytak.

OLASZORSZÁG

Keresztelések: Barberino di Mugello (Firenze): szept. 24-én megkeresztelték **Jonathant**, Giovanelli Giacomo és Király Katalin első gyermekét; — **Torino:** okt. 7-én **Giuliot**, Lops Pietro és Farkas Éva első gyermekét; — **Venezia, Mestre:** okt. 25-én **Laurát**, Adamo Antonio és Józsa Katalin második gyermekét. — Isten áldása legyen velük!

Halálozás: Savona: szept. 23-án, 52 éves korában meghalt **dr Csepeli Árpád**; — **Milano:** okt. 31-én 84 éves korában meghalt **Zalay-Scholtz Andor**, Horthy Miklós kormányzó volt szárnysegéde. — Nyugodjanak békében!

*

Györből jött a megható gyászjelentés: Győr, 1984. XI. 13.

„A Gondviselő Atyánk adjon mindnyájunknak lelki békét!

Szomorú hírt kell közölnöm. A gyászjelentést, Ákos fia beleegyezésével . . .

hogy Góthai Béla vezérőrnagy özvegye Budapesten, életének 92. évében, 1984 aug. 5-én követte az 1976-ban, 88 éves korában elhunyt férjét.

Én a méltóságos asszonynak gyakori meglátogatója voltam, az utolsó hónapjáig. Drága, áldásos életét felkészülve a nagy visszatérésre, fia, a jó őrnagy, feljebbvalóbb parancsnokom távollétében érte a halál, egy kényelmes karosfotelben, örökre nyugodtan elaludt (Orvosi megállapítás.)

Arra kérném a jóságos Klára nővért, szíveskedjék az „Életünk” c. kat. újságban a gyászjelentést megjelentetni . . . Isten áldása legyen szeretett Klára nővér életén és munkáin. Dícsértessék a Jézus Krisztus! — Földi Árpád, Győr, 9023, Bán Aladár utca 9.”

*

A gyászjelentéshez csatolt írásból: „Góthai Béla, amikor Észak-Erdély visszajött, négy évig Várad katonai főparancsnoka volt. Felesége, leánynevén Matild, a váradi ún. Szent Mónika-közösség egyik vezető tagja volt. — Prohászka püspök hajdani lelkiánja . . .”

Hírek - események

ERDŐHALÁL ÉS CSECSEMŐHALÁL

Elriasztó képet közölt a német televízió a német erdők pusztulásáról. Eddig 2,5 millió hektár erdő van elpusztulóban. Legnagyobb a pusztulás az Északi Bajor Erdőben, Hof vidéke körül. — Az ember alig tudja elhinni! Itt van a híres Fichtelgebirge fenyőóriásaival és „jó levegőjével”. — És mégis.

Hogyan lehet ez? — Az északnyugati szél messze Ruhrvidékről hozza a maga súlyosan szennyezett levegőjét magas gyárkéményeiből a bajor erdő felé. Itt útját állják a hegyek és a fenyők. Lecsapódik a halálos mérge: kéndioxid és nitrogénoxid, amit belélegeznek a fák és meghalnak, mert megfulladnak a mérgektől.

Ebben segít a közeli cseh erdő a maga barnaszéntelegeivel és erőműveivel. A magaskémények nincsenek ellátva füstszűrőkészülékekkel sem. Az észak szél elhozza és lerakja a mérget a Bajorerdőben. Az emberek tehetetlenül állnak a szennyezetségi mértéke az utóbbi időben már nem emelkedik . . .

A legújabbban azonban egy hír rémítette meg a lakosságot. Csecsemők kezdtek fulladozni ezen a vidéken; egymás után három halálos áldozat. Az orvosok szerint a halál oka ugyanaz, mint a fenyőóriásoknál: kéndioxid és nitrogénoxid. A fenyőfa ágain és tűcskéin keresztül lélegzik, a gyermek pedig a tüdején és tüdőhólyagocskáin keresztül . . .

Ez a tény riadóztatta az édesanyákat is. Egy fiatal édesanya, rémülettel a tekintetében, mondta: „A gyermekeinknek kell meghalniuk ahhoz, hogy az illetékesek tudomásul vegyék az erdőhalált!”

A LENGYEL MENEKÜLTEK

Számuk az utolsó három évben több mint 150,000-re emelkedett. A legtöbbször a tengeren át, vagy szabályos útlevelel hagyja el az országot és többé nem tér vissza. A legaggasztóbb a menekültek társadalmi összetétele. A legtöbbször 20–40 év körüli akadémikus képzettségű: diplomás mérnökök, orvosok, fizikusok, matematikusok . . . szinte kivétel nélkül értelmiségiek. Sok közöttük a fiatal nő, feleség és férj. Tehát a fiatal értelmiségi családok menekülnek.

Mi az ok? A lengyel újság, a „Fakty” ezt így foglalja össze: „A lengyelek jó hazafiak, de nem tudnak hinni és bízni

Szeretnék sírni . . .

LEVÉL PIROSKÁNAK A TŰLVILÁGRA

Hol vagy kicsi húgom? Hol vagy . . . ?

Ma volt a temetésed és még csak el sem tudtam menni, hogy ebben az utolsó pillanatban ott legyek melletted. Kétezer kilométer és négy határ választ el minket egymástól. Határok és vízumok. Van már útlevelem, de menekült vagyok. Mindenbóvá utazhatok, csak a hazámba tilos belépnem. Vagy ha visszatérek, (még csak egy elföldelésnyi időre is) elvesztem menedék jogomat. Hazátlanná válok még jobban, mint vagyok, dobálva országról-országra, még nem valahol én is elföldelve, elfelejtve leszek mint valami kóbor kutya . . . Vagy ottthon maradok visszatérve, mint a tékozló fiú és „mea culpa, mea maxima culpa” térdet hajtok kiűzőim előtt és alamizsnát kérve szolgálom azt, amit megútlva otthagytam?!

Édes kicsi húgom, ki mindig velem voltál, ha valami fájt, ha beteg voltam, vagy ha elfáradva, éhesen odamentem hozzád. A tányér levest, vagy a darab kenyeredet is megfelelted velem, s a ki-

sebbik falatot tartottad magadnak. Óh bányászor segítettél rajtam, bár néked is alig volt . . .

Most egyedül vagy, indulsz a nagy útra . . . És még egy búcsúzó szót sem mondhatok feletted. Messzi vagyok tőled és csak könnyeim hullanak némán . . .

Ó Uram Istenem, ki vagy a magas égből, vezesd őt az úton, a hosszú nagy ösvényen, hogy baj nélkül érkezzen a mennyországba. Ott nem lesz nyomor, nem lesz betegség és kacag a napsugár . . .

— Hol vagy most testvércém? Aranyos húgocskám . . . ? (És hirtelen melegséget éreztem szívemben és mintha egy kéz megérintett volna.)

— Itt vagyok melletted, szeretett bátyuskám! Itt vagyok és kérlek, ne sírj, már értem. Nem fáj már semmi. Beteg sem vagyok, a földi kínok elmúltak . . .

Itt vagyok melletted, vigyázok a családunkra és terád is. A gyerekek jól vannak, a nagybácska még nem érti, hogy hová lettem, de majd megnyugszik lassan . . . Jöttem, mert hívtál és mert a szeretet hullámain küldted el szavadat. Itt vagyunk mindnyájan, akik már átlépték a földi lét határát. Nagypapa, nagymama, apánk és anyukánk, mind az egész család . . .

Tudod édes bátyám, a Mennysors, a Szeretet hona . . .

És ami Örökkévaló Atyánk nem is kér más a földi emberektől, mint szeretetet, egymás megbecsülését és a jóakarát, önzetlen segítséget. Ez az Élet titka, ez a Béke titka: a Szeretet.

Tehát ne bánkódj tovább, ne sirass, hanem élj okosan. Lásd és szíveddel ítéld. Nevelj gyermeket, unokád. Adj nekik Ideált, mely lelket nemesít. Gondolj a múltra és formáld a jövőt. Földi vagy helyett, lelki kincset gyűjts, és azt osszad szét, hogy gazdagabb légy. Akard és add tovább, hogy megszünjék a nyomor, a bűn, a pusztító gonoszság.

Isten veled, édes bátyám. Gyűjts néha gyertyát az eltávozottakért, és ne sírj, ne bánkódj. Gondolj szeretettel ránk, mint akik csak előre mentek. Előre mentek, de a hátramaradottakra is vigyáznak . . .

Isten veled. S ha valami bánt, ha az emberek nem értenek meg, ne feledd, hogy minden mulandó. Értéke csak egynek van és ez a Szeretet . . .

A vízió eltűnt és én zokogva borultam az asztalra. Szeretném fájdalmam belekialtani a világba. De minek, kinek és miért? Kit érdekel a mások fájdalma? Kit érdekel egy árva magyar sorsa, ebben a kavargó, önző világban?

És ekkor újra hallottam az én kicsi húgom szavait:

— . . . Adj nekik Ideált, mely lelket nemesít, hogy Szeretet és Béke, isteni Igazság uralkodjék itt a földön . . .

Igazad van kis húgom, nem lázadok többet. Mert küzdeni kell és hinni, — imádkozni, hogy „jöjjön el a Te Országod . . .”

Testvérhúga, Piroška emlékére írá:

Szikül Mihály

erdélyi árva magyar Európából

Ismét kapható!	Rendelje meg!
Hermann Egyed:	
A KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1914-IG	
Az egyetlen modern magyar egyháztörténelmi mű második, javított kiadása. Nélkülözhetetlen kézikönyv. Csak fűzve kapható.	
582 oldal. Ára DM 32,— + portó.	
Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével az Életünk kiadóhivatalánál	

VALLÁSOK VISZONYA SZÁMOKBAN

Az iszlám terjeszkedik a leggyorsabban. Ötven év alatt 200 millióról egy milliárdra szökött fel. Ezzel elérte az összkeresztények számát, akik szintén egy milliárdot tesznek ki: ebből 565 millió a katolikus, 207 millió a protestáns. A többi ortodox vallású. A harmadik helyen a hindúk állnak 500 millióval (hinduizmus). 4. helyen a buddhisták 245 millióval. Szovjetországban 45 millió vallja magát Mohamed követőjének.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK — FOTOMUNKÁK
PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16
8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 12Praxislabor keres
FOGTECHNIKUST
Telefon (0 82 25) 25 74
Nyugat-Németország

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinél szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape, folyóirat (megjelenik minden páratlan hónap végén) évi előfizetés Isten népének története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára	DM 10,— 2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.)	4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel)	17,—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel)	17,—
Képes Biblia	20,—
C. B. de Gasztoiz: Imák a bárkából A keresztúthoz megyek (Keresztutak gyűjteménye)	3,10
Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra)	5,—
I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.)	1,—

Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aföriz-mával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4, YU - 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.

Az AGAPE szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag KÖNYV ÉS HANGLEMEZ	Sírf.
Ferdinandy M.: Az ellenszegülők	40,—
Halász Péter: Tam tam	28,—
Mikes György: Talicska	15,—
Bibó István összegyűjtött munkái I.	47,—
Habsburg Ottó: Jalta és ami utána következett	25,—
Koestler Arthur: Sötétség délben	25,—
Bocaccio: Dekameron I., II.	39,—
Zilahy Lajos: A lélek kialszik	16,—
Zola E.: Párizs gyomra	12,—
H. Wouk: Zendülés a Caine hadihajón	28,—
H. Wouk: Hajsza	22,—
Moldova: Napló	21,—
Moldova: Magyar atom	19,—
Moldova: Elhúzódó szüzesség	21,—
Németh L.: Homályból homályba I., II.	33,—
II. Rákóczi Ferenc emlékiratai	45,—
Szilvási: Vízválasztó	14,—
Dumas: Monte Cristo grófja I., II., III.	57,—
Benedek István: Párizsi szalonok	21,—
Germanus Gy.: Alah Akbar	24,—
Germanus Gy.: Kelet varázsa	9,—
M. Waltari: Színuhe	19,—
Szótárak, nyelvkönyvek, úti- és utazási regények, gyermek-, ifjúsági könyvek. — Nyugati és antikvár könyvek nagy választékban! Kb. 10,000 könyv! — Hanglemezek és teljes operák!	
M. SZERDAY — Metropolitan Verlag Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein/Schw. ☎ 061 / 46 59 02 külföldről: 0041 / 61 46 59 02	

Hirdetések

H A Z A I H E N T E S Á R Ú	DM
1 kg Kolbász száraz	18,—
1 kg Kolbász füstölt	16,—
1 kg Véréshurka rizsával	12,—
1 kg Májashurka rizsával	12,—
1 kg Disznósajt	14,80
1 kg Tokaszalonna	10,80
1 kg Vastagszalonna	14,—
1 kg Tepertő	16,—
1 kg Borda	12,—
1 kg Sonka	24,—

A szállítás utánvételes.

5 kilón felüli rendelésnél portómentes.

MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
Peter - Rosegger - Str. 3

6710 Frankenthal / Pf. ☎ (062 33) 6 26 93

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar - német és német - magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249. D - 4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

OKMÁNYAIT

gyorsan lefordítom és hitelesítem.
Stefan Korényi, Rheinhessenstr. 122,
6550 Bad Kreuznach. Tel.: (06 71) 6 38 68**Rupp László** hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162. D-8000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.**„TÉTÉNY“ Ungarische Spezialitäten**
Inh.: O. BayerKreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon (0 89) 1 29 63 93

Egri Bikavér	DM 6,80
Alföldi Olaszrizling I.	5,30
Alföldi Kékfrankos I.	5,30
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badacsonyi Kéknyelű	7,20
Badacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Csopaki Rizling	6,80
Zöldszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilvapálinka	18,—
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykoktatásza	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,90
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csípőspaprika	4,90
Globus paprika káposztával	0,66 3,50
Kolozsvári káposzta	Ds. 4,40
Sült libamáj zsirban	150 gr 42,50
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Paprikakrém tubus: édes/félerős/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Gyalult tök 0,72	2,90
Sóska	2,20

— Üvegárút is szállítunk —

Magyarországról a múlt évben kijött kőművesmester, 53 éves, társulna egy hasonló szakmájú magyarral, aki már német állampolgár. Mesterlevelére szeretne a német állampolgár nevére iparrendélyt váltani, lehet festő is az illető. Címe: **Lakatos Elemér**, Konrad Adenauer Str. 2, 7778 Markdorf.**Csinos**, fiatalos, 46 éves özvegy barátnőj részére keresek partnert, magas, becsületes, nívós magyar férfi személyében. Fényképes válaszokat „**Újévi reménység**“ jellegére a kiadóba kérek.**Jómegejelenésű hölgy** 45 / 175, természet-, művészet-, irodalomkedvelő, szeret írni, festeni, nevetni, — keresi komoly, kedves, jókedélyű férfi ismeretséget. Válaszokat „**Jobb együtt**“ jellegére a kiadóba kérek.

FOGTECHNIKUST keresek

a legmodernebb fogtechnika minden ágazatában jártas, művészi érzékkel rendelkező, kifinomult ízlésű, megbízható, becsületes szakember személyében, igényes pacientiúrám számára, modernül felszerelt praxislaboratóriumomba. Válaszokat „**München Ost**“ jellegére a szerkesztőségbe kérek.MÉG MA RENDELJE MEG
ÉS CÉGÜNK AZONNAL SZÁLLÍTTJA

Herczeg Ferenc: Pogányok	16,—
“ : Gyurkovics család	20,—
Erdős Renée: Santerra b'boros	20,—
Csathó K.: Te csak pipálj Ladányi Földiekkel játszó... Most két a nap	30,—
a nap	30,—
F. Kahn: A szerelem iskolája (490 o.)	68,—
Charrière: Pillangó, Szökéseim a pokolból	27,—
Kövény G.: Ein Ungar kommt selten allein	29,—
Molnár F.: Die Jungen der Paulstrasse	32,—
Móricz Zs.: Mischel und das Kollegium	16,—
Arany János: Gedichte	16,—
Madách: Die Tragödie des Menschen	16,—
Petőfi Sándor: Gedichte	18,—
Venez: Ungarische Kochkunst	22,—
Magyar Elek: Az Inyemester szakácskönyve	27,—
P. Howard Rejtő: Csontbrigád	12,—
“ : Pizkos Fred a kapitány	11,—
“ : A szöke ciklon	8,—
“ : Vesztegzár a Grand Hotelben	7,—
“ : Az ellopott század	6,—
Apon 2749 A legszebb karácsonyi énekek, Barabás Sári énekek. A tasak hátsó oldalán az énekek szövegei.	23,—
SLPX 16598 A budapesti Madrigál Kórus ismert karácsonyi énekeket ad elő.	21,—
SLPX 10110 31 ismert magyaróráta: Akác-út, Ki volt az az asszony, Píros pünkösdi napján, Ahogy én szeretlek, stb.	21,—
SLPX 19133 Himnusz, Szózat, énekelve, csak zene, ismert versek kiváló előadásban	21,—
SLPX 10159 Horváth Pista legújabb nagy-szerű cigányóráta lemeze	21,—
LPX 10103 Kovács Appolónia ismert cigány dalokat énekel. A két cigánydal lemez együtt csak	36,—
Népviseleti falinaptár	20,—

KAZETTÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

— Kérje katalógusainkat —

Rendelést telefonon is felvesszük!

MUSICA HUNGARICA Rümnnstr. 4
8000 München 40 Telefon (0 89) 30 50 43

KÖNYVÚJDONSÁG!

Pröhle Sándor postumus verseskötete:
JANUS112 oldalas izléses kiállítású könyv. Ára: DM 16,—. Megrendelhető: **Augusztiny-Pröhle**, Hegelstr. 31, D-7400 Tübingen

FIGYELEM!

Az „**ÉLETÜNK**“ előfizetési ára egy évre DM 18,—, tengerentúrra légipostával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési-díjat lehetőleg postscheckkontónkra, tengerentúrról pedig ne bank útján, hanem eurócsékkon utalják át, mert a banklevonás igen nagy.

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZ I G É T!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány.

A könyv tartalmazza Mindszenty legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállókkal írt vagy mondott, valamint felejtethetetlen körújjain a világban szétszórt magyarokhoz intézett.

A 60 oldalas bevezető tanulmányt Közi Horváth József írta.

— Legszob ajándék! —

Ára DM 20,— vagy \$ 10,— + portó.

ÉLETONK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészsg.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.Redakteur: **Dr. Harangozó Ferenc**.
Abonnement: DM 18 — pro Jahr,
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelké-
szek terjesztik, ők küldik szét és ná-
luk is kell előfizetni!Tengerentúrra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.Előfizetési ár egy évre DM 18,—
vagy ennek megfelelő valuta.Tengerentúrra légipostával DM 28,—
Lapzártá: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage
liegt bei: **Rundschreiben**. — A kiadvány
egy részéhez körlevél van mellékelve.ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK
FIGYELMÉBE!Befizetéseket, átutalásokat nem bank-
kontónkra, hanem **Postscheckkontónkra**
kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Son-
derkonto — München, **Postscheckamt**
München, Konto-Nr. 606 50-803.

ÚJ KÖNYVEK

DÉNES TIBOR:

Holnap - Holnapután - Tegnapelőtt
Novellák. A neves magyar író posztumusz
műve, 230 o. Ára puha kötésben: 25,—sFr.

GESTA HUNGARORUM I.

Történelmi tanulmányok,
melyek a SMIKK 1982. évi lugányi tanul-
mányi napjain hangzottak el. 11 magyar
szerző értékes írása, mely keresztül ve-
zet a magyar történelem honfoglalástól
Mohácsig terjedő szakaszán.

220 oldal. Ára fűzve: 35,—, kötve 42,— sFr.

A könyvek megrendelhetők a SMIKK
címén: Postfach 87, CH - 8037 Zürich.

Megjelent!

SAÁRY ÉVA: „SZÁZFÉLE SZERELEM“
című verseskötete a szerző művészi fedő-
lapjával és illusztrációival. 216 oldal.Megrendelhető 24,— svájci frank (10,—
dollár) + postaköltség bekdélésével az
alábbi címen: Éva Saáry, Via Scuole 10,
CH-6900 Lugano-Cassarate.Kiadóhivatalunknál kapható
könyvek**Mindszenty József: Hirdettem az I g é t**
(1944—1975). — 300 oldal, vászon-
kötésben DM 20,— vagy \$ 10,—**Mindszenty József: Napi jegyzetek**,
480 o., váz. köt. DM 32,— \$ 15,—**Mindszenty József: Emlékirataim**,
500 o., váz. köt. DM 40,— \$ 22,—**Kardinal Mindszenty: Erinnerung**,
4. kiad., váz. köt., DM 40,— \$ 22,—**Közi Horváth József: Mindszenty**
bíboros, zsebkönyv DM 6,— \$ 4,—**Hermann Egyed: A katolikus Egyház**
története 1914-ig. Az egyetlen mo-
dern magyar egyháztörténet. 582
oldal. DM 32,—Az **irodalom világa**. Irodalomelméleti
alapvetés, 100-nál több versillusztrá-
cióval, kb. 300 oldal, vászon kö-
tésben DM 15,— \$ 10,—**Szamosi József: Máriacelli emlék-**
könyv, képes kalauz 48 képpel,
ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—

Szállításnál + portóköltség.

Megrendelhető: az „**Életünk**“
kiadóhivatalánál**Oberföhringer Str. 40**
D-8000 München 81, W. Germany

OKMÁNYOK HITELES gyorsfordítása:

August LÉVAI bírósági tolmács:

Lehnsgrund 24, 4300 Essen ☎ (02 01) 71 15 82

Könyvújdonság!

Magyar történelem!

Megjelent Dr. Gosztanyi Péter Svájcban élő hadtörténész munkája a második világháború néhány rendkívül érdekes, magyarvonatkozású eseményéről, ismert és háttérben tevékenykedő szereplőjéről, sorsdöntő fordulatáról.

Dr. Gosztanyi Péter

Magyarország a második világháborúban I-II.

Magyarország hadbalépése — A 2. magyar hadsereg pusztulása — Német katonák a 2. magyar hadseregről — Benes-Sztálin-Molotov tárgyalásai — Hitler véleménye a magyarokról — A magyar antifasiszták a Szovjetunióban — Veessenmayer, a panonniai helytartó — Trenker, Budapest Gestapo főnöke — A svájci konzulátus embermentő munkája — Pfeffer-Wildenbruch, Budapest főparancsnoka — Vörös és magyar zászló Budán — Összeomlás és Újrakezdés

*

Hitler és az 1944-es Magyarország — Horthy és a zsidóság deportálása — 1944: svájci diplomáciai jelentések — A magyar ellenállási mozgalom történetéből — Lakatos Géza miniszterelnök a nyilas Számonkérő Szék előtt — A magyar-szovjet fegyverszüneti tárgyalások — A moszkvai Magyar Bizottság akciói — A debreceni Ideiglenes Kormány megalakulása — Osztapenko és Steinmetz halálának története

Dr. Gosztanyi Péter: **Magyarország a második világháborúban I.**
DM 30,— vagy \$ 15,— (postaköltség ingyenes)Dr. Gosztanyi Péter: **Magyarország a második világháborúban II.**
DM 40,— vagy \$ 20,— (postaköltség ingyenes)A fenti két kötet együtt
DM 60,— vagy \$ 25,— (postaköltség ingyenes)Kérjük rendelje meg a könyveket a pénzüsszeg vagy a csekk előzetes be-
küldésével alábbi címünkre:

Druckerei Herp, Amalienstr. 67, D-8000 München 40